Hrvatski dom u centru

Model razvoja Društveno-kulturnog centra Hrvatski dom Karlovac

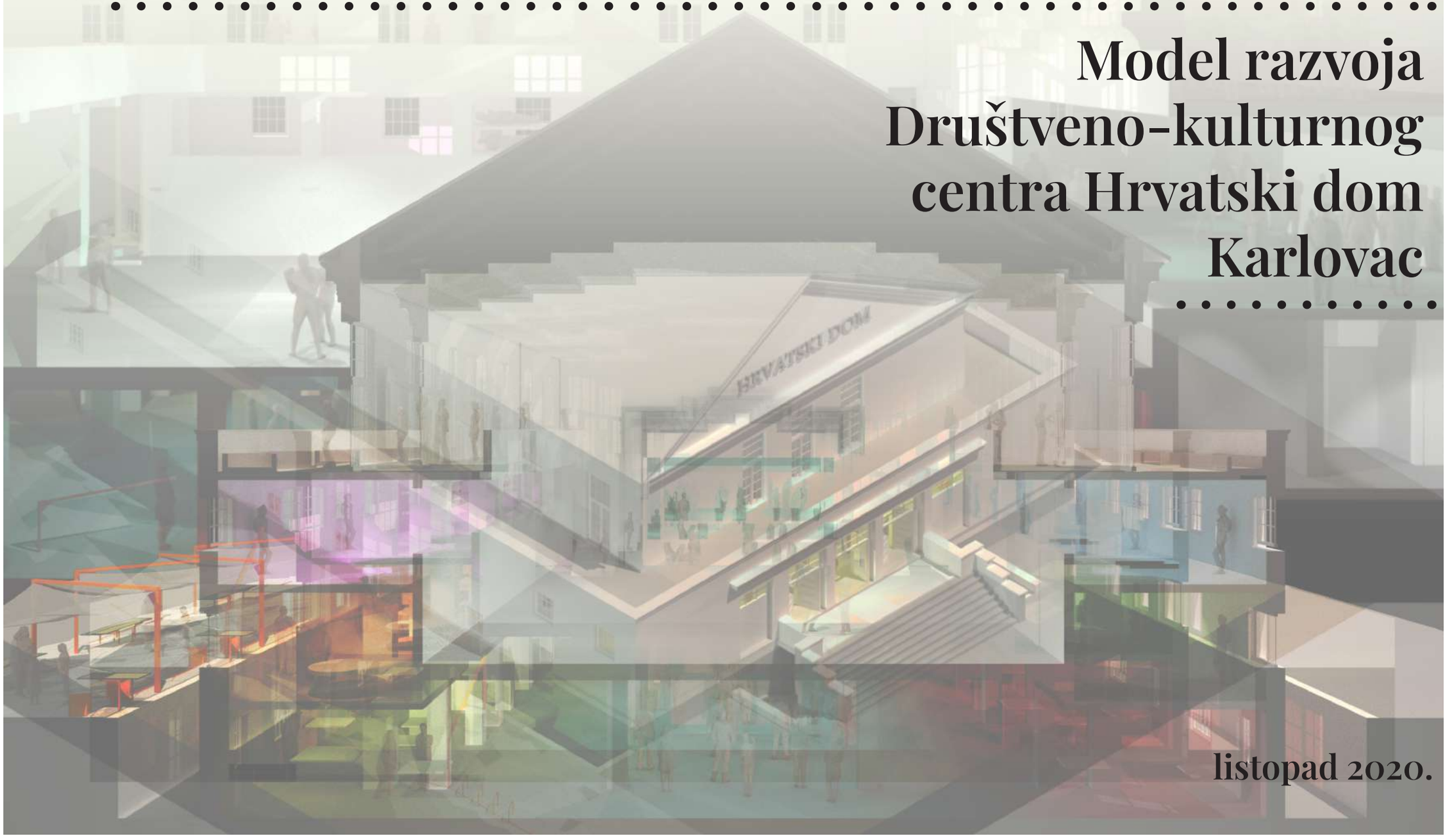

listopad 2020.

POP-AP d.o.o. - RADNA SKUPINA *_plot*

Anamarija Popovački, mag.ing.arch.

Iva Radošević, mag.ing.arch.

Luka Krmpotić, mag.ing.arch.

Luka Lipšinić, dipl.ing.arh.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

UVOD **3**

O DRUŠTVENO KULTURNIM CENTRIMA **4**

ANALITIČKI DIO **5**

- KARLOVAC I OKOLICA **6**
- ZGRADA HRVATSKI DOM **8**
- POTREBE DIONIKA DRUŠTVENO-KULTURNOG RAZVOJA GRADA **12**
- ANALIZA PROSTORNIH POTREBA **17**

STUDIJSKI DIO **26**

- PROSTORNO-PROGRAMSKE MOGUĆNOSTI **27**
  - ANALIZA PROSTORNIH CJELINA **28**
  - PROSTORNI SMJEŠTAJ SADRŽAJA **39**
  - ETAPNOST RAZVOJA **50**
- POSLOVNI MODEL **51**
- MODEL UPRAVLJANJA **53**
- PRELIMINARNE FINANCIJSKE PROJEKCIJE **55**

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Model razvoja Društveno-kulturnog centra „Hrvatski dom“ u Karlovcu obuhvaća analizu i prijedlog osiguravanja prostorno-programskih potreba dionika društveno-kulturnog razvoja grada Karlovca u kontekstu razvoja i određenja zgrade Hrvatskog doma kao društveno-kulturnog centra Karlovca. Model razvoja temelji se na prikupljenim i analiziranim podacima dosadašnjih istraživanja, radionica i publikacija, te daje sintezni prijedlog sa smjernicama za uređenje budućeg društveno-kulturnog centra u zgradi Hrvatskog doma.

Osim rezultata istraživanja i radionica programiranja prostora, u obzir su uzete i razvojne strategije kao što su Strategija razvoja grada Karlovca za razdoblje od 2013. do 2020. godine, Strategija kulturnog razvoja grada Karlovca 2014. – 2024., Strategija razvoja sporta grada Karlovca 2012. – 2020. godine, Strategija razvoja turizma grada Karlovca 2012.-2020., te Gradski program za mlade Grada Karlovca od 2020. do 2023. godine.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Društveno-kulturne centre možemo smatrati kao mjesta društvenog okupljanja zajednice s jasno izraženim interesom za područje kulturne produkcije. Takvi centri zajednici nude osjećaj pripadnosti i solidarnosti; to su nekonvencionalna mjesta za druženje, opuštanje, slobodu, razgovor, susrete, interakciju, produkciju, prezentaciju, edukaciju, savjetovanje i informiranje. Ideja društveno-kulturnog centra nije vezana za neki oblik društvenog uređenja ili određenu ideologiju, ona proizlazi iz ljudske potrebe za druženjem, socijalizacijom i dijeljenjem. Društveno-kulturni centri su prostori, najčešće neiskorišteni veći prostorni kapaciteti u zajednici, u kojima se organiziraju raznovrsne, međusobno povezane aktivnosti, koje su načelno neprofitnog karaktera. Aktivnosti i usluge su uvijek prilagođene potrebama zajednice, te vještinama i znanjem koje sudionici mogu ponuditi.

Društveno-kulturni centar je proizvod lokalne situacije, svaki društveno-kulturni centar kreira svoj model u skladu sa svojom lokalnom situacijom – kulturnom, društvenom, ekonomskom i političkom okolinom, odnosno društveno-kulturni centri objedinjuju aspekte prostora u kojem se nalaze, potrebe i interese zajednice te formu i simboličko djelovanje pripadnika zajednice. Društveno kulturni centar treba obuhvatiti polivalentne društveno-kulturne aktivnosti otvorene raznim kategorijama publike, fleksibilnost kao odgovor promjenjivim kulturnim i javnim potrebama lokalne zajednice, te promicanje lokalnih aktivnosti uz suradnju i komunikaciju na ostalim razinama.

Društveno-kulturni centri potiču razvoj i sudjelovanje umjetničkih disciplina s društvenim aktivnostima, ne nužno samo razvoj specijaliziranih institucija. Svrha društveno-kulturnih centara se ogleda u suradnji civilnog i javnog; demokratizaciji javnog, stvaranju uvjeta za umjetničku produkciju, prezentaciju, edukaciju, participaciju; mjestu društvene refleksije, kritičkog promišljanja, artikulacije kritičke javnosti; povezivanju i suradnji na civilnoj sceni; mjestu gdje se potiče građane na aktivnosti i uključivanje; mjestu na kojem se organiziraju umjetnički, kulturni i društveni programi; mjestu gdje kultura i druge aktivnosti proizvode tip javnosti koji stvara kritičnost i kontinuirani javni program.

Područja djelovanja društveno-kulturnih centara su:
- suvremene kulturne i umjetničke prakse,
- socio-kulturna djelatnost, društveni aktivizam,
- društveno-ekonomske prakse,
- diskurzivni prostor kritičkih i refleksivnih akivnosti.

Društveno-kulturni centri se razvijaju kroz civilno-javno partnerstvo koje je formalizirano ugovorom, odnosno sporazumom. Jedinice lokalne samouprave trebale bi imati interes staviti u funkciju zapuštene prostore na način koji će biti od koristi građanima, interes saveza udruga i udruga usmjeren je prema osiguravanju adekvatnih prostora i uvjeta rada za realizaciju njihovih programa, a interes građana bi trebao biti zadovoljavanje svojih kulturnih, umjetničkih i društvenih potreba. Navedena tri interesa vode prema osnivanju društveno-kulturnih centara na suupravljanju uključenih dionika.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Hrvatski dom u centru

Analitički dio

Karlovac i okolica
Zgrada Hrvatski dom
Potrebe dionika društveno-kulturnog razvoja grada
Analiza prostornih potreba

Grad **Karlovac** nalazi se 56 kilometara jugozapadno od Zagreba i 130 kilometara istočno od Rijeke. Grad se nalazi na raskrižju najvažnijih hrvatskih i europskih autocesta te kroz njega prolaze svi prometni tokovi između sjevera i juga Hrvatske. Karlovac je udaljen od zračne luke Zagreb 55 kilometara. Danas kroz Karlovac prolaze autocesta, državne ceste, željeznička pruga Zagreb – Rijeka i Zagreb – Split, što mu daje status važnog prometnog križišta i tranzitnog grada. Karlovac je formirao svoju socioekonomsku regiju u radijusu dnevnih migracija pri čemu su gradovi Karlovac i Duga Resa sa svojim urbaniziranim okolicama međusobno srasli i funkcionalno integrirali čineći zajedničku socioekonomsku regiju. Grad Karlovac je u zoni dnevne migracije grada Zagreba.

Grad Karlovac, prema Popisu stanovništva iz 2011., ima **55.705** stanovnika, odnosno 43,2% ukupnog stanovništva Karlovačke županije. Dobna struktura stanovnika ukazuje na mali udio djece i mladih (18,2% ili 10.191 osoba do 19 godina starosti), dok je stanovnika starijih od 60 godina 26,8% (14.942 osobe). Prosječna starost stanovnika je 43,8 godina (što je više od državnog prosjeka od 41,7 te ispod županijskog prosjeka od 44 godine). Koeficijent starosti stanovnika je 26,8 što je također više od nacionalnog prosjeka (24,1), te manje od županijskog prosjeka od 27,3. Prisutan je i negativni prirodni prirast (-270 stanovnika u 2010.) i on se, uz negativan migracijski saldo, smatra jednim od glavnih razloga depopulacije grada Karlovca.

Na kraju kolovoza 2020. godine u evidenciji Zavoda za zapošljavanje bilo je evidentirano 3.907 nezaposlenih osoba u Karlovačkoj županiji, odnosno 1.487 nezaposlenih osoba u gradu Karlovcu. U dobi od 15 do 29 godina na kraju kolovoza 2020. godine u evidenciji Zavoda za zapošljavanje bilo je evidentirano 993 nezaposlenih osoba u Karlovačkoj županiji, odnosno 359 nezaposlenih osoba u Karlovcu.

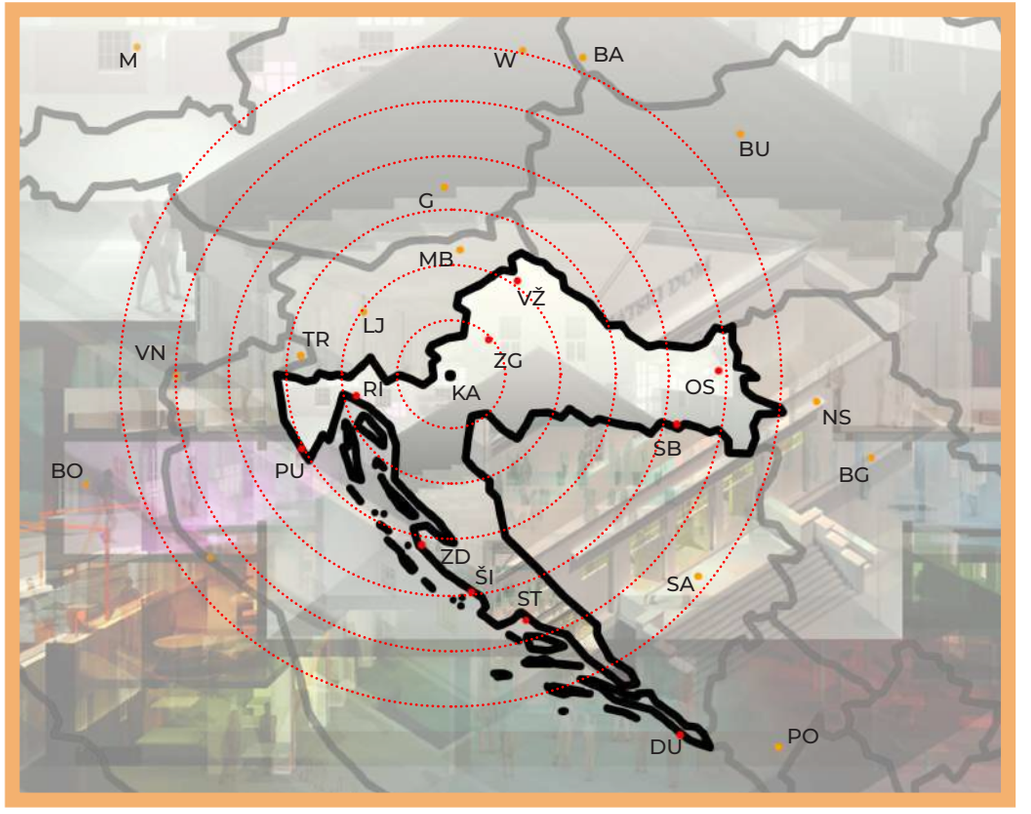

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Vodeća uloga gospodarskih grana u ukupnim aktivnostima: prerađivačke industrije, trgovine i građevinarstva. Značaj ovih triju gospodarskih grana vidljiv je po njihovom udjelu u ukupnom gospodarstvu grada. Pored ovih gospodarskih grana, od strateškog značaja za Karlovac, za sadašnjost i budući gospodarski razvoj, su djelatnosti poljoprivrede i turizma.

Karlovac je **grad susreta**. Većina kulturnih programa i manifestacija u Karlovcu može se ubrojiti u „tradicionalne“ što znači da se održavaju već više godina te da se uobičajeno održavaju tijekom istih mjeseci svake godine. Premda je veći dio društveno-kulturnih događanja tijekom godine namijenjen lokalnom stanovništvu, može se izdvojiti određen broj postojećih događanja koja u većoj mjeri doprinose kulturno-turističkoj ponudi: Zvjezdano ljeto, Karlovački dani piva, Vikend na Dubovcu, Advent u Karlovcu, Proljetna promenade, Sajam vlastelinstva Dubovac, Ivanjski krijes.

Grad Karlovac ima definiranih nekoliko strategija za aktualno strateško razdoblje: Strategiju razvoja grada Karlovca za razdoblje 2013. do 2020. godine, Strategiju kulturnog razvoja grada Karlovca 2014. – 2024., Gradski program za mlade Grada Karlovca od -2020. do 2023. godine, Strategiju razvoja turizma grada Karlovca 2012.-2020. Strategija razvoja sporta grada Karlovca 2012.-2020. godine i druge važne strateške dokumente.

Različita istraživanja, korištena prvenstveno kao podloga izrade brojnih strategija, pokazuju kako je glavni problem Karlovca loša gospodarska situacija te promjena kulturno - psihološkog profila (migracije, rat). Zbog blizine i velikog utjecaja Zagreba, Karlovac prolazi kroz krizu identiteta.

HRVATSKOI DOM

Zgrada Hrvatskog doma izgrađena je radi potreba gimnastičkog društva Hrvatski sokol. Društvo za izgradnju Hrvatskog doma osnovano je 1924. godine, te je odabrana lokacija u današnjoj Kurelčevoj ulici broj 4, u neposrednoj blizini tadašnje Dječačke škole kraj koje se nalazilo ljetno vježbalište.

Početkom 20. stoljeća u Hrvatskoj se javlja novi **tip društvenih objekata** nazvanih „Hrvatski dom". Vremenom, promjenama ideologija i režima taj se naziv u nekoliko navrata mijenjao. Između 1941.-.1945. godine Hrvatski domovi su bili preimenovani u „Prosvjetna ognjišta", a nakon 1945. u Domove kulture. Aleksandar Freudenreich , autor ove građevine, je u tom periodu projektirao ili izgradio više od 35 takvih objekata. Po svojoj osnovnoj koncepciji ove građevine su slične današnjem konceptu društveno-kulturnih centara, unatoč značajnim razlikama u tehničkim standardima. Gradnja zgrade Hrvatskog doma je započela 1927. i trajala je do **1932.** godine, kada je svečano otvorena.

Hrvatski dom planiran je kao veći kompleks prema projektu arhitekta **Aleksandra Freundenreicha** (1892.-1974.) vrsnog poznavatelja kazališne građevne baštine i teoretičara arhitekture, autora više sličnih građevina i graditelja Pavla Deutscha (1897.-1948.), a izveden je u svojoj A fazi koja podrazumijeva središnji dio s velikom dvoranom, pozornicom, svlačionicama i pratećim prostorima. Faza B podrazumijevala je dogradnju ispred sjevernog pročelja s prostranim predvorjem, stubištem, prostorima za pohranu odjeće i muzej. Faze C i D odnose se na bočna krila s raznim društvenim prostorijama, pokusnim dvoranama i restauracijom.

Sam projekt izmjenjen je već u ranoj fazi tako da nikada nije izveden u originalnim gabaritima. Raspoloživa projektna dokumentacija, odnosno cjelokupna arhivska građa datira iz perioda od 1924. do 1927. godine. Objekt je građen u skladu s građevnom dozvolom, Broj: 15260/1925, od 07. studenog 1925. godine, na osnovu čega je izdana i uporabna dozvola, Broj: 20.611/32, od 12. prosinca 1932. godine.

Hrvatski dom u Karlovcu otpočetka je predviđen i zamišljen kao hibridni prostor namijenjen istovremeno za rekreaciju i kulturne programe. Njegov glavni element je multifunkcijska dvorana koja se koristila kao gimnastička dvorana s velikim svlačionicama na polukatu ali i kao prostor za koncerte, plesove, balove. Kroz povijest, zgrada Hrvatskog doma se koristila za različite namjene (tjelovježba, obrtničke i umjetničke izložbe, priredbe, zabave proslave, skupštine, rad raznih kulturnih društava, kazalište, smotre folklora, caffe bar, teretana, videoklub, disko klub i sl.) koje su povremeno egzistirale kao zasebne odvojene funkcionalno neovisne cjeline, a povremeno kao jedna osnovna namjena jednog korisnika za čije je djelovanje bio potreban sav raspoloživi prostor zgrade. Sama organizacija čitavog unutarnjeg prostora tijekom vremena se mijenjala i prilagođavala potrebama korisnika.

1953. godine raspisan je urbanističko-arhitektonski natječaj za uređenje Fiskulturnog parka na široj zoni Vunskog polja. Zgrada Hrvatskog doma trebala je postati dom sportova nakon rekonstrukcije postojeće zgrade i dogradnje servisnih prostorija s novom manjom dvoranom. Predložena

prenamjena u dom sportova nije ostvarena.

Građevina je smještena na k.č.br. 1853/3, k.o. Karlovac II, površine 2353 m^2. Građevina ima bruto 2550,37 m^2. Zgrada Hrvatskog doma izgrađena je kao slobodnostojeća, pravokutnog tlocrtnog gabarita cca 26,0m x 36,0m, odnosno cca 940,0m^2 s dvostrešnim krovom i glavnim zabatnim pročeljem orijentiranim sjeverno, uvučenim od glavnog pristupa iz Kurelčeve ulice. Neposredna blizina povijesne cjeline Zvijezde, Vrbanićevog perivoja i rijeke Korane daje mu poseban značaj i atraktivnost. Zgrada je izgrađena kao trobrodna s pomakom poluetaža u presjeku obzirom na glavni volumen, s djelomično ukopanim podrumom, ukupne visine od uređenog terena približno 18,0m. Čitavim objektom dominira velika dvovisinska dvorana svijetlih dimenzija 15,30m x 19,10m x 8,85m, sa sve četiri strane okružena pomoćnim prostorima različite namjene (pozornica, ulazi, stubišta, prodaja karata, sanitarije, svlačionice, spremišta) s galerijom i balkonom. Glavni pristup u centralnu dvoranu je vanjskim stubištem koje dominira sjevernim pročeljem. Ispod glavne dovrane u podrumskom prostoru nalazi se manja dvorana sa stupovima za odvojena događanja sa svojim pratećim prostorima.

Usklađu s Generalnim urbanističkim planom grada Karlovca (GGK 14/07, 21/07, 06/11, 08/14, 13/19, 15/19 – pročišćeni elaborat) Hrvatski dom nalazi se u zoni D5 – javna i društvena namjena (školska), te u zoni D7- javna i društvena namjena- kultura. Zajedno sa zgradama Osnovne škole Dragojle Jarnević i Ekonomsko-turističke škole sa školskom sportskom dvoranom i obližnjom sportsko rekreacijskom zonom Vunskog polja čini prostornu i programsku cjelinu javnih, edukacijskih i rekreacijskih objekata.

Temeljem Rješenja Ministarstva kulture, Klasa: UP-I°-612-08/06-06/0470, Urbroj:532-04-01-1/4-09-6, od 23. listopada 2009. godine, objekt se nalazi unutar Kulturno-povijesne urbanističke cjeline Karlovca, u zoni „B“ - zona djelomične zaštite povijesnih struktura. Zbog svoje kulturno povijesne vrijednosti zgrada Hrvatskog doma koja je izgrađena za kulturne i sportske potrebe grada Karlovca te zbog njenog smještaja u prostoru, može se uvrstiti u građevine s ambijentalnim vrijednostima.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Zgrada je solidno građena, međutim konstrukcije i instalacije su dotrajale. Detaljnije o stanju konstrukcije nalazi se u Izvještaju o stanju konstrukcije (Arching d.o.o.). Zgrada samo djelomično zadovoljava suvremene standarde građevina za kulturu što se posebno odnosi na uvjete zaštite od požara, zaštite na radu, sanitarne uvjete, stabilnost konstrukcije, pristupačnost osobama smanjenje pokretljivosti, mikroklimatske uvjete, tehničku opremljenost i današnju razinu komfora korištenja. U odnosu na suvremene potrebe udio pomoćnih prostora potrebnih za funkcioniranje dvije osnovne dvorane je poddimenzioniran.

Kako bi u punom obimu mogla funkcionirati kao suvremeni društveno-kulturni centar potrebna je temeljita rekonstrukcija zgrade. Elaborat pod nazivom Stanje nosive konstrukcije, statička analiza, nalazi i prijedlog sanacije i rekonstrukcije izrađen je u travnju 2010. godine (ARHING, d.o.o. Karlovac, ovlašteni inženjer građevinarstva Branko Čordašev, dipl. ing.građ.). Elaboratom je navedeno stanje pojedinih konstruktivnih dijelova zgrade, te prijedlog sanacije koji podrazumijeva radove na pojačanju pojedinih oštećenih dijelova građe i konstruktivnih elemenata nedovoljne nosivosti ili izvedbu novih konstruktivnih elemenata. S obzirom da od izrade navedenog Elaborata 2010. godine nisu izvedeni predloženi zahvati na konstruktivnim elementima, potrebno je izraditi novi Elaborat i snimku postojećeg stanja kako bi se utvrdilo trenutno stanje zgrade.

Od svih prostora zgrade „Hrvatski dom“ trenutno se koristi desno krilo zgrade na dvije nadzemne etaže za potrebe Kinokluba, krajnji zabatni prostor Male scene na jednoj nadzemnoj i jednoj poluukopanoj etaži, te nekoliko pomoćnih i manjih prostora na međuetažama i podrumskoj etaži zgrade s vanjskim pristupom. Predviđeno je uređenje jedne nadzemne etaže lijevog krila zgrade za potrebe spremanja i čuvanja namještaja i opreme Urbanog parka koji je uređen uz lijevo krilo u ljeto 2020. godine. Zbog narušene statike prostori s velikim rasponima nisu sigurni za korištenje, a to uključuje veliku dvoranu i podrumske prostorije ispod nje.

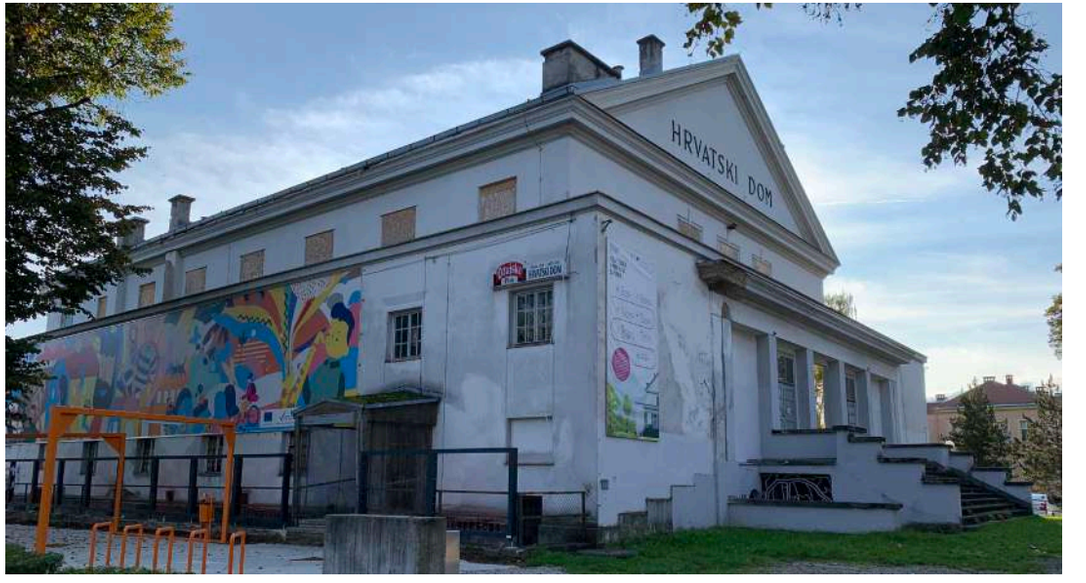

URBANI PARK

Lokacija Urbanog parka je vanjski prostor neposredno uz istočno pročelje Hrvatskog doma površine 250 m^2. Uređenjem ovog prostora u ljeto 2020. godine stvorena je suvremena, urbana, zelena platforma, "grad u parku", koja je zbog svoje polivalentnosti prikladna za razne scenarije i programe Urbanog parka. Autori rješenja Urbanog parka su arhitekti: Nikolina Delić, Luka Krmpotić, Luka Lipšinić, Anamarija Popovački i Iva Žaja. Koncept Urbanog parka leži u pomirivanju dvoznačnosti datog prostora, kojeg obilježava njegova fizička komponenta longitudinalnosti i linearnosti (tj. jaka pješačka os S-J), te metafizička ideja prostora koji okuplja, sadrži, zaustavlja. Stvorena je linearna prostorna instalacija binarne prirode, oblikovni i funkcionalni element u prostoru, postavljen na način da obgrljuje i jednako tretira sve prostorne komponente i dimenzije (pod,strop,zid, kretanje), te stvara cjelovit, sveobuhvatni prostor od početka do kraja Urbanog parka.

Prostorna instalacija se izlomljenim spiralnim potezom proteže kroz park te u točkama otkriva svoju fukcionalnu komponentu i postaje klupa, stol, zaštita od sunca, stepenica. Za podnu oblogu odabran je betonski opločnik, velikog formata i poligonalnog oblika koji je mjestimično uklonjen kako bi napravio mjesta zatravnjenoj površini. Parter spaja karakteristike i "urbanog" i "parkovnog". Plato-pozornica, oblikovno usklađen s instalacijom, "strateški" postavljen na odabrano mjesto, oblikom sugerira jednakovrijednu orijentaciju na sve strane, kako bi se mogla koristiti u raznim scenarijama koje korisnik odabere (intimni koncert u parku, radionice i događanja orijentirani na livadu, događanja urbanog karaktera za veći broj ljudi orijentirana na izgrađenu strukturu – beton/asfalt). Kao dodatni element u prostoru, postavljen je tzv. "art-wall". Plošna instalacija postavljena uz postojeću ogradu same zgrade, zamišljena kao izložbeni pano, gredica za biljke penjačice.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

HRVATSKI DOM – SIMBOL DRUŠTVENOSTI

Hrvatski dom prostor je u Karlovcu koji od svojih početaka okuplja veće i manje skupine koje tu nalaze svoje mjesto za druženje i stvaranje, te je bio i ostao **zrcalo vrijednosti društva i vremena**, uspio nadživjeti brojne političke prevrate i pojedinačne interese i opstao kao jedna od najvažnijih orijentacijskih društevnih točki u gradu.

Inicijativa za gradnju sokolskog doma postojala je još na početku 20-tog stoljeća, no tek se nakon Prvog svjetskog rata uspjelo osigurati sredstva kojima je naručen projekt kako bi se stvorio prostor u kojem će se očuvati nacionalna svijest. Novac za gradnju donirali su obrtnici, sportska i umjetnička društva, sredstva su se prikupljala na svadbama, krštenjima i sprovodima, dobrotvornim zabavama, a nakon što su podignuti zidovi i dovršen krov, nastavilo se s prikupljanjem materijala i namještaja za uređenje dvorane koja je ubrzo postala dom kulturnim, zabavnim, sportskim i gospodarskim aktivnostima. Tijekom tjedna zgrada se koristila za tjelovježbu, a vikendom za popularne čajanke, obrtničke i veslačke zabave. Održavali su se koncerti, predstave, boks mečevi, svečanosti. Osim dvorane, koristio se i vanjski prostor u kojem su se održavale vrtne zabave s lutrijom.

Njemačka vojska je u Drugom svjetskom ratu zauzela zgradu, a nakon rata nastavilo se s društvenim aktivnostima – u Hrvatski dom dolazilo se družiti, slaviti, plesati, razgovarati, povezivati - živjeti u duhu vremena i trendova. Redovni gosti bili su pjevači i zabavljači, a održavala su se i pjevačka natjecanja. Pozornica Hrvatskog doma profilirala se kao mjesto gdje koje se dolazilo slušati rock, disco i punk.

Gotovo sva značajna imena domaće rock scene nastupila su u Hrvatskom domu. Osim glazbenih događaja, u domu se i treniralo. Taekwondo svoju je bogatu povijest u Hrvatskoj počeo stvarati upravo u Hrvatskom domu u Karlovcu, a ovdje se nalazila i jedna od prvih teretana, te se vježbala aerobika i joga. Mala scena Hrvatskog doma osobito je zanimljiv klupski segment Hrvatskog doma i društveni fenomen. U svom kratkom vijeku uspjela je opstati usred nemogućih uvjeta i postati kultnim mjestom generacija koje su stasale osamdesetih i devedesetih.

Tijekom 2012. godine pokrenuta je platforma KAoperativa, koja je nastupila odlučno i glasno zagovarajući uvjete za razvoj i podršku nezavisne kulturne scene, te je pokrenut niz aktivnosti i istraživanja kako bi se uspostavio održivi model upravljanja Hrvatskim domom. Stav KAoperative je da su građani pozvani raspravljati o svim javnim temama pa tako i o budućem Društveno-kulturnom centru Hrvatski dom, te se potiče stvaranje mreže organizatora i korisnika, odnosno aktivne zajednice koja samostalno kreira sadržaj i stvara kritičnu i motiviranu društvenu scenu.

Karlovački društveno-kulturni prostori su svi prostori na području grada Karlovca, uključujući i prostore ustanova kulture, kao i prostore ulica i trgova ili drugih otvorenih i zatvorenih prostora kada se na (u) njima upriličuju kulturni programi i događanja. Institucionalnu društveno-kulturnu infrastrukturu Karlovca čine ključne **ustanove kulture**: Gradsko kazalište "Zorin dom", Gradski muzej (Galerija "Vjekoslav Karas", Stari grad Dubovac, Vojni kompleks Turanj, Memorijalna kuća obitelji Ribar u Vukmaniću), Gradska knjižnica "Ivan Goran Kovačić", Glazbena škola Karlovac, Državni arhiv i Dom OSRH Zrinski. Jedan od stalnih kulturnih prostora zasigurno je i Hrvatski dom u kojem se i danas dio prostora koristi kao prostor djelovanja mladih i produkciju nezavisne kulture (Mala scena).

Strategija kulturnog razvoja grada Karlovca 2014. – 2024. prepoznaje sljedeće ključne slabosti u gradu:

- nema utvrđenih kriterija i praćenja kvalitete kulturnih programa,
- zapuštenost i neiskorištenost baštine,
- nesustavna izobrazba i razvoj buduće publike,
- nezainteresiranost za kulturu,
- promjene u strukturi stanovništva - iseljavanje,
- nedovoljno ulaganje u kulturnu infra strukturu,
- loša percepcija kulturnih događanja.

Većina građana svoje slobodno vrijeme provodi u Karlovcu, a jedan manji dio građana odlazi izvan grada u potrazi za društveno-kulturnim sadržajima, vrlo često prema Zagrebu. Na području grada Karlovca djeluje 715 (listopad 2020.) udruga građana koje u cijelosti ili djelomično svoje aktivnosti usmjeravaju na područje društveno-kulturnog djelovanja. Danas u Karlovcu udruge i umjetničke organizacije nezavisne kulturne scene djeluju tijekom cijele godine i proizvode raznolike i mnogobrojne kulturne i umjetničke programe te ostvaruju raznovrsnu suradnju i razmjenu s nezavisnim

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

kulturnim organizacijama i kolektivima u Hrvatskoj i inozemstvu. Uz navedene, u gradu djeluju i udruge u kulturi mladih, udruge u kulturi općenito, udruge mladih, različite neformalne inicijative, a uz umjetničke organizacije i brojni pojedinci umjetnici i kulturni aktivnisti. Među aktivnijima u kontekstu razvoja društveno-kulturnog centra svakako treba spomenuti udruge: Carpe Diem, Poluga, KA-MATRIX, Infinitum, Studio 8, Kinoklub Karlovac, Freedance, Polka, Uppaka, Eko Pan, Avadhuta, Udruga Pagod (Egzoterra kolektiv) te neformalne inicijative F12 i Good Vibe Tribe. Savez udruga KAoperativa kontinuirano radi na razvoju publike, s prosječno oko 10 tisuća posjetitelja godišnje.

U cilju daljnjeg poticanja razvoja nezavisne kulture bilo bi potrebno osigurati odgovarajući prostor potreban za njihovo djelovanje. Prostorna problematika, tj. pitanje adekvatnog prostora za, prije svega, organizaciju i izvođenje društveno-kulturnih sadržaja još uvijek se postavlja kao veliki problem oko kojega je angažirana zainteresirana javnost. Infrastruktura koja stoji na raspolaganju za provođenje društveno-kulturnih i sportskih aktivnosti, ali i drugim aktivnostima namijenjenih kvalitetnom provođenju slobodnog vremena, uglavnom nije u dobrom stanju te je potrebno ulagati dodatna sredstva u njezino obnavljanje. Trenutni uvjeti na Maloj sceni Hrvatskoga doma (danas jedini prezentacijski prostor nezavisne kulture u Karlovcu) uglavnom ne zadovoljaju potrebe grada i dionika društveno-kulturnog razvoja. Programi se organiziraju povremeno na Maloj sceni, a tijekom ljetnih mjeseci na otvorenom. Zbog tehničkih kapaciteta (loša akustika, zabranjeno pušenje, nepostojanje tehničkih uvjeta, razglas, projektor i nepostojanje mjesta za postavljanje projektora, platno, scenska rasvjeta, šank, prenizak strop), danas Mala scena ima smanjen broj publike (cca 50 posjetitelja koncerata, 10-tak posjetitelja predavanja i okruglih stolova...).

Istraživanje o potrebama u nezavisnoj kulturi u Karlovcu (mreža Kaoperativa, 2014) pokazalo je kako najveći broj ispitanika, gotovo 90%, tvrdi da će budući društveno-kulturni centar "obogatiti kulturnu ponudu u gradu", omogućiti bolje provođenje slobodnog vremena te da je potreban za daljnji razvitak i napredak grada.

Sudionici konzultacija iz različitih sektora i područja djelovanja u gradu Karlovcu, u travnju 2015. godine mapirali su sljedeće potrebe ključne za razvoj društveno-kulturnog centra u Karlovcu:

- potreban je **višenamjenski objekt** za razne oblike kulturnih i drugih javnih sadržaja, koji su u direktnoj relaciji s današnjim potrebama, kvalitetom i načinom življenja, prvenstveno mladih ljudi grada Karlovca,

- potrebna je **velika dvorana** i drugi multifunkcionalni prostori za razne vrste izvedbenih umjetnosti i prezentacijskih formata: koncerti i druga glazbena događanja, programi alternativne/urbane/nezavisne kulture, manje filmske i kazališno-scenske manifestacije, različiti oblici plesnih produkcija, izložbe, manja sportsko rekreacijska događanja i aktivnosti,

- potrebna je **infrastruktura** za manja događanja - više manjih prostora za manja događanja: tematska predavanja, prezentacije, seminare, radionice, uredske/informativne/mini-inkubacijske prostore, rezidencijalne programe i slično.

Podrška razvoju društveno-kulturnog centra u Karlovcu, osim u realitetu društveno-kulturnog življenja, postoji u brojnim gradskim strategijama:

Strategija razvoja grada Karlovca za razdoblje 2013. do 2020. godine definira mogućnosti i okvir kulturnog razvoja grada Karlovca, pa tako i daje mogućnost razvoja društveno-kulturnog centra u Karlovcu kroz strateške ciljeve u područjima:

1. očuvanja i revitalizacije kulturne baštine,
2. razvoja i unapređenja kulturne infrastrukture,
3. poticanja umjetničkog i kulturnog stvaralaštva i razvoja poduzetništva u kulturi,
4. razvoja kulturnog branda te
5. suradnje i partnerstva na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

Strategija kulturnog razvoja grada Karlovca 2014. – 2024. definira različite projekte u cilju realizacije strateških ciljeva. Strateški cilj razvoja i unapređenja kulturne infrastrukture previđa između ostalog i uređenje i opremanje Hrvatskog doma, gdje se isti prepoznaje kao značajan dio karlovačke kulturne infrastrukture te potencijal za daljnje korištenje kao mjesta kulturnih događanja regionalnog značaja, odnosno mjesto osiguravanja prostora za nezavisnu kulturu.

Gradski program za mlade Grada Karlovca od 2020. do 2023. godine, definira sljedeće ciljeve koji su relevantni za osmišljavanje razvoja društveno-kulturnog centra:

- Poticati samozapošljavanje i poduzetništvo mladih
- Olakšati mladima pristup informacijama
- Poticati i uključivati mlade u volonterske aktivnosti i aktivno sudjelovanje u zajednici
- Poticati i razvijati sustav potpore udrugama koje rade s mladima
- Poticati mlade na sudjelovanje u programima mobilnosti mladih
- Stvoriti preduvjete za razvoj kvalitetnog rada s mladima na lokalnoj razini
- Poboljšati kvalitetu života mladih kroz kulturu

Mjera:
- Stvaranje preduvjeta za razvoj publike
- Razvijanje svijesti mladih o pripadnosti lokalnoj kulturnoj zajednici
- Olakšavanje pristupa kulturnim sadržajima
- Osnaživanje institucionalne i nezavisne kulturne scene
- Osnivanje društveno-kulturnog centra Hrvatski dom

- Uključiti veći broj mladih u sportske aktivnosti

Mjera:
- Unaprijediti opremu i infrastrukturu za provođenje sportskih rekreativnih aktivnosti mladih i ostalih aktivnosti za provođenje slobodnog vremena mladih

- Omogućiti aktivno i kvalitetno provođenje slobodnog vremena mladih

Mjera:
- Promoviranje aktivnosti kvalitetnog provođenja slobodnog vremena
- Osiguranje prostora za druženje mladih u slobodno vrijeme

Strategija razvoja sporta grada Karlovca 2012. – 2020. godine navodi kako karlovački sport danas broji 135 udruga, koje djeluju na području grada Karlovca, a kroz njih su zastupljeni gotovo svi sportovi. Danas Karlovac ima značajan broj sportskih objekata uglavnom za loptaške sportove kao što su nogomet, rukomet, košarka i odbojka, a evidentan je nedostatak prostora i sadržaja za vodene sportove, golf, squash, vježbalište za golf, badminton, te površine za rekreaciju, trim staze i ostalo.

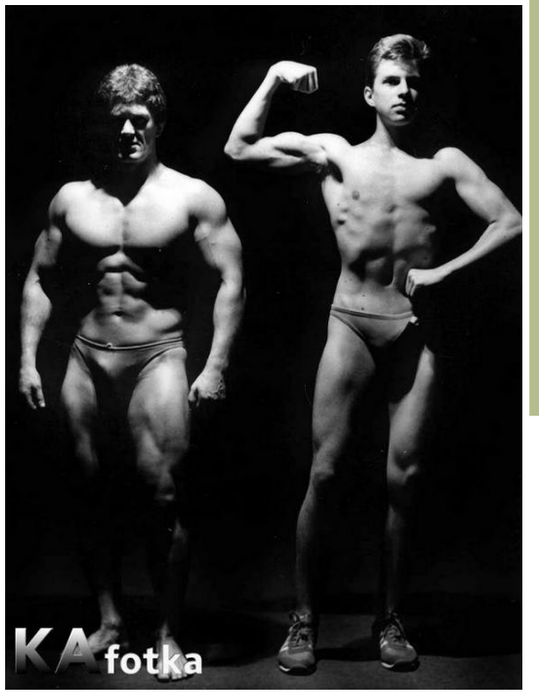

Podjela sportova po kategorijama:

I skupina – prioritetni sportovi: atletika, baseball, gimnastika, karate, košarka, nogomet, rukomet, streljaštvo, odbojka, taekwondo, tenis, veslanje;

II skupina – sportovi s dugogodišnjom tradicijom u gradu: kuglanje, motociklizam;

III skupina – ostali olimpijski sportovi: boks, badminton, hokej na ledu, streličarstvo, judo, skijanje, konjički sport, umjetničko klizanje, short track klizanje, biciklizam, mačevanje, softball, stolni tenis;

IV skupina - ostali sportovi: aerobik, biljar, sportski ples, ronioci, zrakoplovstvo, kick boxing, paintball, golf, planinarstvo, športski ribolov, body building, budokai, šah.

Prostorne datosti zgrade Hrvatskog doma pružaju mogućnost i odvijanja sportsko rekreacijskih aktivnosti u vidu kvalitetnog provođenja slobodnog vremena i uključivanje većeg broja mladih u sportske aktivnosti, kao dio provođenja ciljeva društveno-kulturnog centra.

Strategija razvoja turizma grada Karlovca 2012.-2020. naglasak u narednom strateškom razdoblju stavlja na razvoj kulturnog turizma u Karlovcu i Karlovačkoj županiji. U tom kontekstu Hrvatski dom treba promišljati kao dio proširenja sportsko rekreacijskih i turističkih sadržaja uz rijeku Koranu, odnosno prostora Vunskog polja i ŠRC Korana. Strategija kulturnog razvoja grada Karlovca 2014. – 2024. navodi program ostvarivanja sinergije između kulture, turizma i poduzetništva u cilju stvaranja kulturno-turističkog proizvoda.

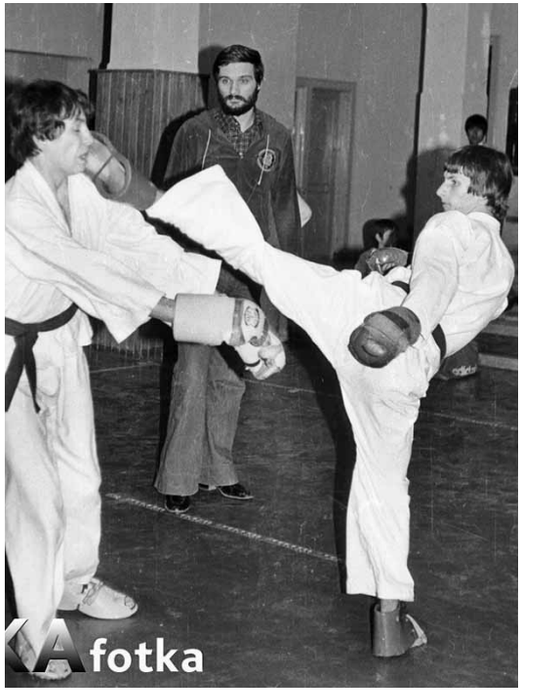

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

U ovom poglavlju navedene su dosadašnje analize prostornih potreba kronološkim slijedom:

Istraživanje o potrebama u nezavisnoj kulturi u Karlovcu (mreža Kaoperativa, 2014. godine) definiralo je sljedeću tipologiju prostora u budućem društveno-kulturnom centru u Karlovcu:

1. SPECIJALIZIRANI PROSTORI
- uključuju posebne prostore povezane s osobnim uključivanjem i djelovanjem kao što su radionice, prostori za rekreativne i hobističke aktivnosti, plesne probe, studio za snimanja, uredi, plesna dvorana i slično. Sve ove aktivnosti uključuju specijalizirane prostore za njihovo odvijanje te se u pravilu ne mogu koristiti multifunkcijski.

2. ZABAVA I IZLASCI - uključuju koncerte i elektroničku glazbu, kao i caffe bar i klupski prostor. Aktivnosti se mogu odvijati u istom prostoru ili istovremeno u susjednim prostorima.

3. DNEVNI BORAVAK - uključuje druzenje i DIY ("uradi sam") izradu koji su nerijetko povezani u obliku dnevnih boravaka i raznih DIY aktivnosti unutar njih.

4. IZLOŽBENI PROSTOR/ MULTIFUNKCIJSKA DVORANA
- uključuje vizualne i izvedbene umjetnosti, odnosno kreiranje i izlaganje fotografija i likovnih djela, predstave i filmske projekcije. Potreban prostor odnosi se na izložbeni prostor/atelje te multifunkcijsku dvoranu u kojoj se mogu odvijati projekcije i predstave.

U konzultacijama sa zainteresiranim dionicima društveno-kulturnog razvoja u Karlovcu, u travnju 2015. godine, identificirani su sljedeći prostorni sadržaji budućeg društveno-kuturnog centra u Hrvatskom domu u Karlovcu:

prostorije za bendove, multifunkcionalna/modularna dvorana, izvedbeno-izložbena dvorana, sajamski prostor (blagdani, muzički, LP, pop art, buvljak, itd.), prostor za edukacije (radionice, okrugli stolovi), rekreativni centar za ekstremne i nezastupljene sportove (bmx, stijena za penjanje, rolanje, skejtanje, mačevanje, streličarstvo), kino-prostor, klupski prostor, dvorana za suvremeni ples i performans - dvorana i pomoćne prostorije, hacklab/diy radionice/ biciklopopravljaona (servisi), ateljei za umjetnike i kreativne radinice, studio za snimanje + AVprodukciju, dnevni boravak, kafeterija s otvorenom terasom prema parku ,volonterski centar; (info) centar za mlade, poduzetnički centar za mlade/klub mladih poduzetnika, inkubatorski /rezidencijalni prostori, uredski prostori za organizacije civilnog društva (pojedinačni i co-working) i neformalne inicijative (inkubator

inicijativa), proizvodno-skladišni prostori za društveno poduzetničke aktivnosti, speakers corner/park, hostel, te prateći prostori - sanitarije, garderobe, spremišta.

Prema navedenim potrebama iz perspektive izgradnje i uređenja prostor budućeg društveno-kulturnog centra bi trebao sadržavati sljedeće prostore organizirane po cjelinama:

1. PRODUKCIJSKI I EDUKACIJSKI PROSTORI
- predavaonice/radionice
- dvorane za plesne i kazališne probe
- muzički studio/prostorije za bendove
- prostor za sastanke i za diskusije / okrugle stolove
- atelieri

2. KOMUNIKACIJSKI PROSTORI
- dnevni boravak
- info centar
- kantina/kafeterija

3. PREZENTACIJSKI PROSTORI
- multifunkcionalna dvorana
- galerija
- kino
- klub/prostor za koncerte
- dvorana za suvremeni ples i performans

4. UREDI
- uredi različitog tipa (dijeljeni uredi, uredi različitih veličina, ured za volontere i za vanjske korisnike)

5. POSEBNI PROSTORI
- sajamski prostor
- rekreacijski centar za ekstremne i nezastupljene sportove
- proizvodno-skladišni prostori
- rezidencijalni prostor/prostor hostela

6. POMOĆNI I PRATEĆI PROSTORI
- prema pojedinim prostornim cjelinama i načinu korištenja

Detaljnije dimenzioniranje i eventualno preklapanje pojednih prostora potrebno je odrediti s obzirom na:

- prostorni kapacitet građevine u kojoj se smješta društveno-kulturni centar ili lokacije na kojoj se gradi
- procjenu realnog kapaciteta korištenja svakog pojedinog prostora

Programiranje zgrade Hrvatskog doma održano je na maloj sceni Hrvatskog doma 28. listopada 2015. godine metodom programiranja uživo, a vodio ga je arhitekt Dinko Peračić iz Platforme 9,81.

1. PODRUM

Podrumski prostor podijeljen je u nekoliko zona koje prate već postojeću podjelu prostora na središnji prostor i bočne dijelove zgrade manjih raspona.

ZONA 01 – desno krilo
bučni rad + radionice, uredi, hacklab, bendovi, job club
ZONA 02 – središnji prostor
klub + domjenci, henganje/party, print copy, 3D servis, centar vina i hrane, izložbe
ZONA 03 – lijevo krilo
jazz club, kafeterija/kantina, uredi, vinski podrum, popravljaonica
ZONA 04 – ispod Male scene
backstage
ZONA 05 – današnji Urbani park
terasa

2. PRIZEMLJE

Prostor prizemlja podijeljen je u nekoliko zona koje prate već postojeću podjelu prostora na središnji prostor i bočne dijelove zgrade manjih raspona.

ZONA 01 – desno krilo
kraft pivovara, uredi, garderobe, bendovi, start up, AV studio
ZONA 02 – velika dvorana
klub, koncerti/party, sajam/buvljak, mažoretkinje, indoor skate park, ples, probe/izvedbe
ZONA 03 – lijevo krilo
dnevni boravak, čitaonica/igraonica, uredi
ZONA 04 –pomoćni prostor desnog krila
idejni inkubator, spremište
ZONA 05 – pomoćni prostor lijevog krila
spavanje
ZONA 06 – Mala scena
koncerti, izložbe/radionice, ples

3. GALERIJA

Prostor galerije sastoji se od dvije zone bočnih krila koje prate već postojeću podjelu prostora.

ZONA 01 – desno krilo
kino, garderoba, radionice + sastanci/druženje
ZONA 02 – lijevo krilo
atelje/studio, izložbe, radionice

4. BALKON

Prostor balkona podijeljen je u tri zone koje prate već postojeću podjelu prostora iznad bočnih krila i ulaznog prostora velike dvorane.

ZONA 01 – desno krilo balkona
uredi, mačevanje
ZONA 02 – središnji dio balkona
mačevanje, izložbe
ZONA 03 – lijevo krilo balkona
mačevanje

Agencija Ipsos je za naručitelja Savez udruga KAoperativa provela istraživanje **Analiza stanja i mapiranje potreba lokalne zajednice i OCD-ova u području kulture kroz širenje i razvoj modela upravljanja**. Istraživanje je provedeno u studenom i prosincu 2019. godine u Karlovcu. Istraživanje se provodilo u sklopu projekta Hrvatski dom u centru te se sastojalo od kvantitativne i kvalitativne dionice istraživanja u svrhu šireg razumijevanja konteksta Hrvatskog doma i potencijala za daljnji razvoj u smjeru društveno-kulturnog centra. Niže su navedeni dijelovi predmetne Analize koji se izravno odnose na prostorne potrebe i programske mogućnosti razvoja budućeg društveno-kulturnog centra:

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

1. DRUŠTVENO-KULTURNA PONUDA GRADA KARLOVCA

a) Kino i filmski sadržaji

Nedostatak kino-prostora u gradu najčešće je spominjana potreba od strane različitih vrsta sudionika. Postoji i potreba za kino sadržajima nekomercijalnog karaktera, poput art-kina ili projekcija dokumentarnih filmova.

b) Glazbena ponuda

Kao najveća potreba u gradu Karlovcu među svim skupinama sudionika ističe se nedostatak glazbenih sadržaja s tim da se naglasak stavlja na nedostatak adekvatnih koncertnih prostora.

c) Avangardni kulturni sadržaji

Sudionici navode i potrebu za kazališnim i izvedbenim umjetnostima poput suvremenog plesa, pri čemu ističu da iako postoje ponuđači sadržaja i zainteresirane publike, osnovni problem predstavlja nedostatak adekvatnih prostora

2. HRVATSKI DOM

a) Vizualni izgled i status urbane baštine

Zbog pozitivnih sjećanja na Hrvatski dom u prošlosti, njegova vizura je prepoznatljiva i većina sudionika slaže se da se pri potencijalnoj obnovi zgrade ta prepoznatljivost treba očuvati.

b) Centralno mjesto okupljanja i prostor koji povezuje generacije

Osobnim i kolektivnim sjećanjima sudionici nerijetko spominju multifunkcionalni karakter Hrvatskog doma, ističući razne sadržaje koji su u njemu bili dostupni kroz godine, uključujući i sportske sadržaje. Hrvatski dom tako je bio centralno mjesto okupljanja u gradu, nevezano uz same glazbene i zabavne sadržaje. Važnost Hrvatskog doma u kolektivnom sjećanju ogleda se i u tome što je on bio prostor koji je povezivao različite generacije, mjesto izlaska roditelja koji su na neke sadržaje prvi puta vodili svoju djecu.

c) Odnos Grada Karlovca prema Hrvatskom domu

Generalni je stav da Grad Karlovac sam po sebi nema potpunu viziju ni načelni plan što bi s ostalim prostorijama Hrvatskog doma te bi udruge i građani trebali isticati važnost obnove i u mjeri u kojoj je to moguće, samostalnim djelovanjem oživljavati ideju potpune obnove zgrade, ali i zagovarati veću intervenciju vlasnika, pogotovo u stručnoj i financijskoj potpori. Među većinom sudionika, ne uključujući samo udruge koje su izravno zainteresirane za aktivaciju tog prostora nego i obične građane, obnova zgrade i njeno aktiviranje bi trebali biti jedan od gradskih prioriteta.

d) Zapuštenost prostora

Glavna prepreka nekom obliku parcijalne obnove, a koja bi potakla potpunu obnovu zgrade je njeno trenutno zapušteno stanje koje uporabu zgrade čini opasnom, zbog nesigurnosti čitave konstrukcije zgrade.

3. MALA SCENA HRVATSKOG DOMA

a) Adekvatnost prostora za različite tipove sadržaja

Prostor MSHD u većini je slučajeva realiziran kao koncertni prostor te se potom koristi i za druge aktivnosti. Prostor se sagledava kao klupski prostor koji također može služiti kao i multifunkcionalan.
Pojedine aktivnosti dolaze u koliziju, primjerice plesne radionice i koncertne aktivnosti zbog neadekvatnosti poda, visine stropa za rasvjetu ili postavljanje platna te odvijanje tiših događanja dok su probe za bendove. Kod odvijanja događanja koja ispunjavaju prostor dolazi do problema s rashlađivanjem prostora, postaje zagušljivo te bi za takvo što bio adekvatniji prostor velike dvorane.

Pitanje je koliko je postojeća tehnička infrastruktura adekvatna za neke druge sadržaje osim glazbenih. Zbog trenutnačne prostorne ograničenosti organizatori ne mogu ostavljati opremu/materijal za rad u nekom obliku skladišnog prostora što onemogućuje kontinuitet programa radioničkog tipa koji iziskuje neka pomagala, scenografiju, kostime ili neku drugu opremu koju je teže prenositi. Na taj način ne omogućuje se kontinuiran program radioničkog tipa koji iziskuje neka pomagala, scenografiju, kostime ili neku drugu opremu koju je teže prenositi. Također zbog multifunkcionalnosti prostora i različitih aktivnosti programi poput izložbi galerijskog tipa ili rezidencije/predstave koje koriste prostor na duže vrijeme nije u mogućnosti realizirati, a da ne ide nauštrb redovitih programa.

b) Eksterijer zgrade u odnosu na Malu scenu

Jedan od važnijih prostornih elemenata koji definira MSHD jest da se nalazi u stražnjem dijelu zgrade Hrvatskog doma. Smatra se da je važno otvoriti i vanjski prostor oko Hrvatskog doma kako bi se dodatno moglo afirmirati i unutrašnjost.

c) Kako pozicionirati Malu scenu Hrvatskog doma u budućnosti?

Sudionici se slažu da bi cijeli prostor Hrvatskog doma trebao ići u smjeru društveno-kulturnog centra te da je MSHD jedan od načina kako takav prostor graditi.

Generalno je mišljenje da MSHD ne smije izgubiti svoju tradicionalnu ulogu, alternativno mjesto, ali da treba djelovati kao katalizator širenja broja posjetitelja i uvod u društveno-kulturni centar gdje taj prostor vide kao aktivistički, nekomercijalni prostor namijenjen svima koji dijele taj set vrijednosti. MSHD je trenutačno jedini dio Hrvatskog doma koji se koristi te je na prostoru velik teret da ostvari šire društvene potrebe, uz očuvanje identiteta koji postoji u kolektivnom sjećanju i želje trenutačnih posjetitelja.

4. POTENCIJAL HRVATSKOG DOMA KAO DRUŠTVENO-KULTURNOG CENTRA

a) Modeli obnove Hrvatskog doma

Generalno postoje dva modusa obnove Hrvatskog doma: parcijalna obnova i cjelokupna obnova. Oba načina imaju svoje prednosti i nedostatke.

Kombinacija ova dva principa čini se kao trenutačno zadovoljavajuće rješenje jer se kroz parcijalno osvajanje prostora prostor konzervira i čuva od daljnje devastacije, te se parcijalno korištenje uz statičko-infrastrukturne intervencije čini kao razumno djelovanje u periodu od sljedećih nekoliko godina.

b) Parcijalna obnova prostora – korak po korak

Parcijalna obnova prostora počiva na principu osvajanja prostora, postepenog uređivanja i punjenja programom prema potrebama. Problematika tog pristupa je dugotrajnost i mogućnost zamora svih uključenih u proces višegodišnjeg čekanja do cjelovitog uređenja.

Svakako je važno povećati obujam prostora koji se koristi, kao i diversificirati broj organizatora i korisnika prostora. Pripadnici hobističkih inicijativa, kao što je slackline smatraju da bi već sada velika dvorana mogla zadovoljiti njihove potrebe zimske dvorane za vježbanje i treninge te da je potrebno minimalno ulaganje kako bi bila adekvatna za neke njihove aktivnosti što bi svakako trebalo provjeriti sa vlasnikom prostora.

c) Cjelokupno – obnova odjednom

Potpuna obnova podrazumijeva realizaciju velikog projekta čiji je cilj cjelokupna rekonstrukcija prostora i punjenje prostora različitim sadržajem. Ovakav pristup podrazumijeva unaprijed definiranu namjenu svih prostora i uređivanje, što često može zbog dugotrajnosti procesa odstupati od potreba i želja aktera dovodeći do efekta praznog prostora. Problematika pristupa je što iziskuje velik inicijalni financijski trošak te neizvjesne rezultate.

Sudionici koji smatraju da prvo treba obnoviti sav prostor smatraju da je jednostavno prostor puniti sadržajem ukoliko prostor postoji. To razmišljanje temelji se na prijašnjem funkcioniranju prostora kao cjeline, dok su svi dijelovi bili u potpunosti iskorišteni za različite potrebe. Na taj način, smatraju, prostor bi privlačio veći broj sadržaja, programa, korisnika i publike nego kroz parcijalno uređenje.

Važan aspekt cjelokupnog uređenja prostora jest politička volja vlasnika, Grada Karlovca te određivanje prioriteta. S druge strane važna je mreža potencijalnih partnera i zainteresiranih strana koje mogu poduprijeti velik projekt te realizirati ne samo infrastrukturne već i sadržajne komponente otvaranja cjelokupnog prostora.

5. IDEJNE RAZRADE POTREBNIH PROSTORA I SADRŽAJA

a) Dnevni boravak

Predložena namjena jednog od prostora je opće-društveni prostor u obliku dnevnog boravka koji nije konkretno programski vezan. Postoji nekoliko općenitih namjena tog prostora, a to su: ugostiteljski objekt, prostor za druženje, prostor za društvene igre, prostor za učenje i rad. Druge ideje o korištenju dnevnog boravka vežu se uz čitaonicu, infoshop, prostor za „henganje“ druženje, igranje društvenih igara kao i učenje.

b) Klub za srednjoškolce

Na tragu ideje o dnevnom boravku je i prostor za srednjoškolce koji je nazvan klubom za srednjoškolce. Prostor može biti povezan s dnevnim boravkom, ali može biti izdvojen. S obzirom na sljedeće premise ovakav bi prostor zaista bio potreban:

Hrvatski dom okružen je s više srednjih škola (Ekonomsko-turisička, Tehnička, Gimnazija, a u relativnoj blizini su i Trgovačko-ugostiteljska i Šumarska) ta blizina omogućuje svakodnevni kontakt sa velikim brojem srednjoškolaca.

Dio srednjoškolaca putuje autobusom i vlakom u mjesto prebivališta te im je potreban prostor u kojem mogu provoditi vrijeme dok čekaju.

Srednjoškolcima je potreban prostor za druženje, učenje i zabavu te bi ga se moglo realizirati na MSHD ili u nekom drugom prostoru.

Potreban im je siguran prostor kroz koji mogu postepeno upoznati ostale aktere u Hrvatskom domu, ali i družiti se sa drugim pripadnicima svoje generacije u poticajnom prostoru i okruženju.

c) Velika dvorana

Trenutno se o velikoj dvorani ponajviše razmišlja kao o prostoru gdje se može raditi visinske intervencije kao što su ples na svili, umjetna stijena, slackline i slični sportovi te u funkciji galerijskog prostora za skulpture i izložbe koje izlaze iz okvira regularnog galerijskog prostora.

Zbog nedostatka kazališnog prostora i prostora za plesne aktivnosti velika dvorana se promatra kao dodatak Zorin

domu i Domu HV, pogotovo kada se govori o avangardnoj produkciji koja je tematski povezana sa prostorom Hrvatskog doma. Sami izvedbeni prostori nisu problematični, već su prostori za probe i postavku produkcije neadekvatni. Velika dvorana bi u tom aspektu kada se u potpunosti uredi mogla biti i mjesto za produkciju i izvedbu kazališnih i plesnih predstava.

Udruge i obrazovne institucije istaknule su važnost kongresnih aktivnosti, tribina i edukacija te neadekvatnosti trenutačnih prostora u Karlovcu za veće kongresne aktivnosti. S obzirom na multifunkcionalni aspekt velike dvorane postoji mogućnost organizacije kongresnih aktivnosti i predavanja stručnjaka iz različitih područja, poglavito kroz suradnju s Veleučilištem.

Radionica koja se održala u **prosincu 2019.** godine, okupila je dosadašnje i trenutne dionike prostora Male scene HD. Voditelji radionice bili su arhitekti Platforme 9,81 - Miranda Veljačić i Dinko Peračić, autori prethodnog Modela razvoja DKC Hrvatski dom. Radionicom se nastojalo utvrditi koje su sadašnje okolnosti i potrebe te kako u narednom razdoblju što participativnije širiti i razvijati prostor i publiku.

Naglasak je stavljen na aktiviranje prostora lijevog krila, te pratećeg vanjskog prostora Urbanog parka:

Urbani park postao bi zona za odmor i održavanje različitih programa (svirke, izložbe, radionice, filmske projekcije, tematska druženja, buvljaci, festivali...) tijekom ljetne sezone, a skladišni bi prostor prerastao u dnevni boravak s jednostavnom ugostiteljskom ponudom, ili self-service kuhinjom, dok bi razina galerije iznad funkcionirala kao coworking prostor za sastanke, radionice i predavanja, s pogledom na veliku dvoranu, koja bi uređenjem imala karakter multifunkcionalnog prostora, namijenjenog koncertima, predstavama, većim izložbama, sajmovima, ali i rekreativnim sadržajima: akrobatika, skateboarding i penjanje.

Podrumska prostorija funkcionirala bi kao zajednička radionica i atelje, a ostatak podruma trebalo bi namijeniti garderobi i manjim dvoranama za suvremeni ples, borilačke vještine i sl.

Mala scena HD nastavila bi raditi kao klupski prostor, dok razina iznad ima potencijal s vremenom postati plesna dvorana ili zona za rad, odnosno urede.

Ovako cjelovito uređen prostor lijevog krila omogućio bi stabilan, kontinuiran rad i razvoj društveno-kulturnog centra u Karlovcu.

U desno krilo zgrade je tijekom 2020. godine uselio Kinoklub Karlovac, koji je ujedno i član Saveza KAoperativa pa se nameće potreba za adekvatnom manjom dvoranom za filmske projekcije, odnosno potreba za uređenjem prostora desnog krila zgrade.

Hrvatski dom u centru

Studijski dio

Prostorno-programske mogućnosti

Analiza prostornih mogućnosti
Prostorni smještaj sadržaja
Etapnost razvoja

Poslovni model
Model upravljanja
Preliminarne financijske projekcije

Kako bi zgrada Hrvatskog doma postala društveno-kulturni centar Karlovca potrebno je zgradu **rekonstruirati i opremiti** prema suvremenim potrebama i suvremenim tehničkim standardima. Iako je postojeća zgrada većim dijelom prikladna za prihvat planiranih, odnosno predloženih sadržaja, postoji niz ograničenja i uvjeta koje postavlja prilikom korištenja prostora. S funkcionalnog aspekta veći prostori za svoje funkcioniranje traže prikladne prostore za publiku ili posjetitelje, odnosno značajne tehničke, servisne i spremišne prostore koji prate prostore koji se primarno aktivno koriste.

Zgradu Hrvatskog doma u osnovi čini velika dvorana koja značajno utječe na način korištenja i ostalih sadržaja u zgradi. S obzirom da je ona najveća prostorna kvaliteta građevine nije prikladno horizontalno ili vertikalno dijeljenje prostora, jer bi se time onemogućilo odvijanje većih događanja. Dvoranu je potrebno oblikovati kao polivalentan i multifunkcionalan prostor kako bi mogla primiti koncerte, partije, zabave, predstave, konferencije, sajmove, izložbe, sportske i rekreacijske sadržaje, i to u odvojenim terminima korištenja. Za ovakav način korištenja potrebno je osigurati dovoljan kapacitet spremišta i pomoćnih prostora kao i dovoljnu veličinu pretprostora s garderobom i sanitarnim čvorovima za publiku i posjetitelje. Treba osigurati jednostavne transportne puteve za unos opreme, kretanje osoba smanjene pokretljivosti, kretanje izvođača i evakuaciju publike. Također, dvoranu je potrebno akustički izolirati od buke prema van, ali i od buke ostalih sadržaja u zgradi prema unutrašnjosti dvorane. Projektom je potrebno ispitati mogućnosti korištenja balkona unutar dvorane i za druge namjene poput izložbenog i ugostiteljskog prostora. S obzirom na to da je analizom prostornih potreba utvrđeno više izdvojenih prezentacijskih, kino projekcijskih, izvedbenih te posebnih prostora, potrebno je režimima i načinima korištenja odrediti koji od njih mogu koristiti veliku dvoranu, a za koje su doista potrebni izdvojeni prostori.

Preostale prezentacijske, kino projekcijske, izvedbene te posebne prostore potrebno je smjestiti koristeći podrumsku etažu, koristeći prostore bočnih krila te prostor iznad Male scene. Kod njihovog planiranja nužno je neposredno predvidjeti prateće servisne, sanitarne i spremišne prostore. Neizostavni dio planiranja je dnevni boravak s info centrom i kafeterijom koja je mjesto susreta i važan nositelj društvene uloge centra.
Budući da uredski prostori udomljuju velik broj inicijativa, trebaju imati dobre prostorne uvjete za rad, ali i biti dimenzionirani tako da odgovaraju realnim potrebama aktera koji u prostoru rade. Za funkcioniranje ovakvog centra potrebno je osigurati izdvojene režime korištenja pojednih cjelina kako bi se racionalizirali i mogli pratiti troškovi. Također, potrebno je osmisliti korištenje obnovljivih izvora energije i druge metode smanjenja troškova korištenja zgrade. Nužno je sagledati suvremene protupožarne uvjete, prilazne i transportne puteve s obzirom da će oni značajno utjecati na opseg rekonstrukcije.

Osim rekonstrukcije zgrade i uređenja unutarnjeg prostora, nužno je planirati i urediti prostore za parkiranje, okoliš pejzažno oblikovati, sadržajno osmisliti i integrirati s okolnim prostorom u sadržaju i oblikovnu cjelinu.

Podrum [-4.00 m]

Zatečeno stanje

Prostor podruma izvorno je projektiran kao servisni prostor Velike Dvorane. Kroz vrijeme, koristio se kao teretana, taekwondo vježbalište, te diskoteka. Trenutno nije u funkciji. Površina iznosi 681 m2 , od čega su 56m2 sanitarni čvorovi, 223 m2 površine zauzimaju komunikacije, garderobe, spremišta i slično, te 400 m 2 je open space prostor (sa stupovima, rastera 6,50 x 4,00 m, 4,60 x 4,00 m te najmanji 3,00 x 4,00m).

Postojeće komunikacije

Glavni ulazi u prostor Podruma dva su ulazna na glavnom pročelju do kojih se dolazi spuštanjem bočnim stubištima, sa svake strane glavnog stubišta koje vodi k Velikoj Dvorani. Također, podrumu se pristupa s 2 stubišta koja se nalaze u svakom od bočnih krila zgrade.

Moguće komunikacije

Postoji mogućnost povezivanja prostora Ispod Male Scene s Podrumskim prostorom, kao i stvaranje vertikalne komunikacije kroz nekadašnju "rupu za orketstar" koja se nalazi ispred scene.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Po statičkom proračunu Prema analizi stanja nosive konstrukcije od «ARHING» d.o.o. Karlovac iz 2010. godine nosivost postojeće stropne konstrukcije za korisno opterećenje na temelju utvrđenih dimenzija , tlačne čvrstoće betona i armature , te provedene računske kontrole utvrđeno je maximalno pdop = 2.75 kN / m2 što je znatno manje od potrebne nosivosti za ovu vrstu i namjenu građevine p = 4.50 kN / m2. Nosiva konstrukcija stropa podruma u vidu korištenja prostora Velike Dvorane ne zadovoljava, no bez opeterećenja u Velikoj Dvorani, prostor je siguran za korištenje. Slojevi podova i zidova u zadovoljavajućem su stanju, odnosno, nema naznaka oštećenja hidroizolacijskih svojstava podrumskih zidova.

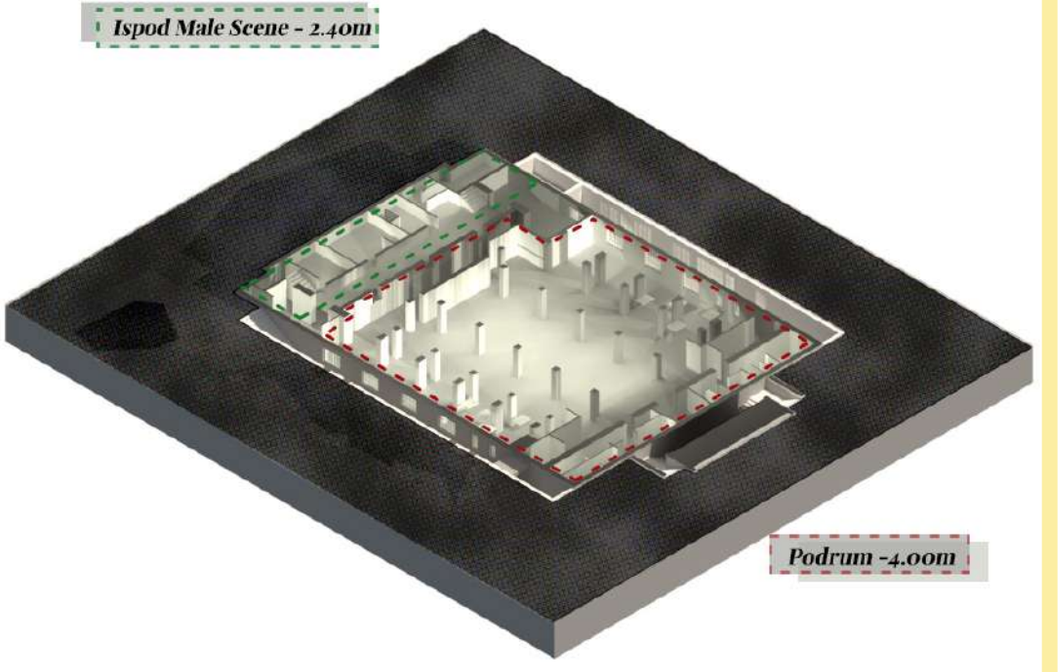

Ispod Male Scene [-2.40]

Zatečeno stanje

Razina prostora Ispod Male Scene prostor je podijeljen u 2 manje (wc i prodaja ulaznica) te 4 veće prostorije (spremište, ured, 2 sanitarna čvora (M / Ž) za potrebe Male Scene, povezane hodnikom. Originalna namjena bila je kao prostor "backstagea" i spremišni prostor, prostor za izvođače i slično. Površina te razine, koja ne uključuje bočna stubišta, iznosi 138m2, visina prostora je 3.00m, na visinskoj koti od -2.40, odnosno 40 cm niže od razine okolnog terena pri južnom pročelju. Prostori Ureda, spremišta i sanitarija osvjetljeni su prozorima prema južnom pročelju, dok hodnik nema izvor prirodnog svjetla.

Postojeće komunikacije

S južnog pročelja postoje 2 simetrična ulaza kroz koje se ulazi u prostor Ispod Scene. Ulaz bliže Urbanom Parku je za službene osobe, a zapadni ulaz je ulaz za pristup Maloj Sceni. Oba ulaza omogućuju pristup stubištima koja vode do Male Scene, a također i ka hodniku koji povezuje prostor Ispod Scene. U originalnoj izvedbi, iz tog hodnika moglo se pristupiti Velikoj Dvorani putem stubišta.

Moguće komunikacije

Moguće je vratiti originalnu komunikaciju stubištem između Velike Dvorane i prostora Ispod Scene. Također, valja razmišljati o mogućnosti da se prostor Ispod Scene poveže s vanjskim prostorom s dodatnim ulazima u slučaju uslužne/obrtničke i sl. namjene gdje je važna komunikacija vanjskog i unutarnjeg prostora.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Analiza stanja nosive konstrukcije od « ARHING » d.o.o. Karlovac iz 2010. godine, nije analizirala podnu konstrukciju, polumontažnog sitnorebričastog stropa ili djelomično i drvenih grednika koji su bili i dio pozornice koji je sada odrezan (vidljivo u velikoj dvorani). Navedena ploča nije osobito velikog raspona, te se smatra uporabljivom kao i prostor ispod Scene koji se koristi, kao i Mala Scena poviše istog. Prostor se koristi te je pod održavan, kao i zidovi koji su također oslikani street-artom.

Ulazni prostor [±0.00]

Zatečeno stanje

Prostor je gabarita 23 x 2.6 m, visine 4m, tlocrtne površine 60m2, a na visinskoj koti ±0.00 m, osvjetljen s troja velika nadsvjetla koja se nalaze iznad troja ulazna drvena vrata. Izvorna izvedba je bila sačinjena od pet nadsvjetala, no kroz promjenu korisnika, iz nepoznatih razloga zagrađena su dva krajnja nadsvjetla, po jedno sa svake strane.

Postojeće komunikacije

Do ulaznog prostora može se pristupiti glavnim stubištem koje savladava visinsku razliku od 1.60 metara. Unutar ulaznog prostora, osim 3 vrata koje ga povezuju s velikom dvoranom, postoje dva bočna prolaza ka hodnicima koji povezuju prostore galerije, suterenske galerije, te podruma, a nudi također i izlaz prema van - na istočnoj strani prema Urbanom Parku, a na zapadnoj prema parkiralištu i servisnoj rampi.

Moguće komunikacije

Iako je ulazni prostor dobro povezan sa bočnim krilima i glavnom dvoranom, postoji mogućnost izvedbe vertikalne komunikacije u obliku dizala i to prema suterenskoj etaži koja točno ispod gabarita ulaznog prostora nudi veći broj sanitarnih čvorova koji bi bili od vitalne važnosti za mogućnost održavanja većih događanja u velikoj dvorani.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Pod prostora izveden je kao rebrasta armirano betonska ploča, kao i strop koji je izveden kao ravni prohodni krov/terasa. Stupovi koji su u ulaznom prostoru nosivi vertikalni element, također zadovoljavaju statičke potrebe. Zbog oštećene i začepljene, ugrađene odvodne vertikale, zid lijeve strane sjevernog pročelja je u lošem stanju kako na vanjskoj fasadi, tako i u unutrašnjem prostoru. Terazzo pod je u zadovoljavajućem stanju.

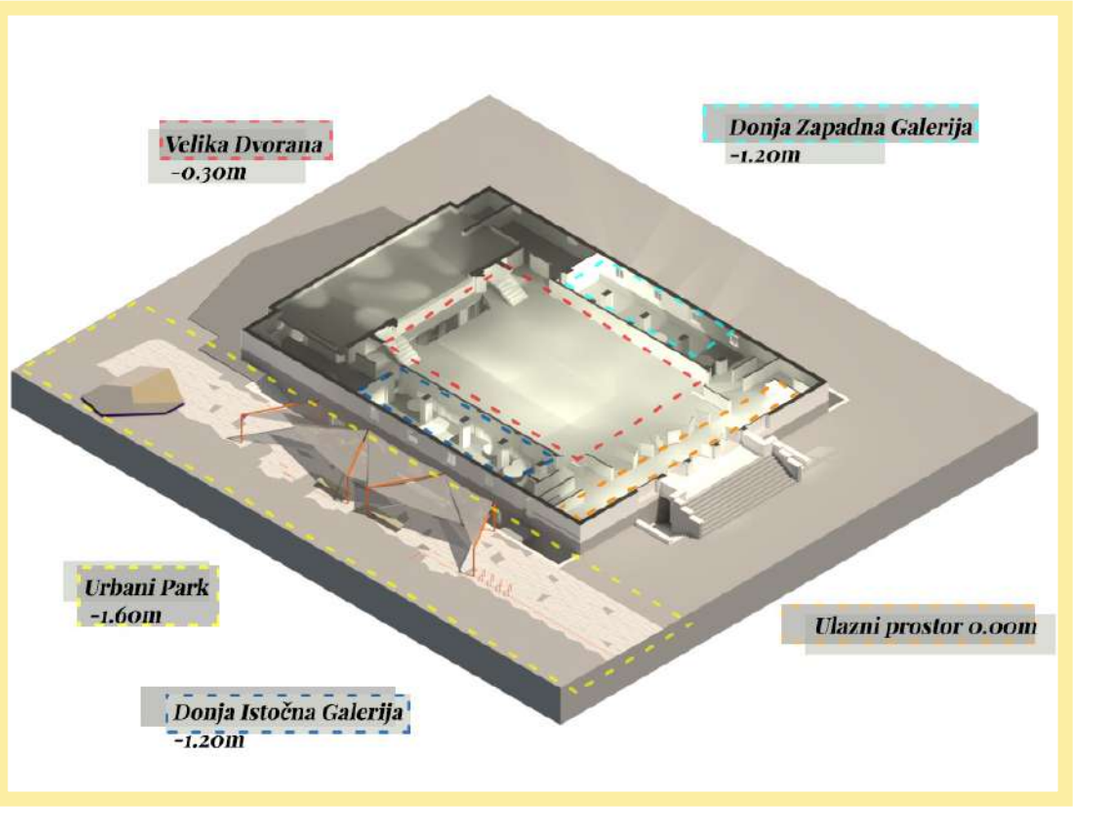

Velika dvorana [-0.30]

Zatečeno stanje

Velika dvorana u izvornom je projektu i zamišljena kao višenamjenski prostor za izvedbe, kao gledalište prema scenskom prostoru, te kao sportska dvorana, dvorana za balove i ples. Tlocrtne je površine od 334 m2 , visine prostora 4.00m ispod balkona, te 9.80m do spuštenog stropa, a na visinskoj koti od -0.30 m u odnosu na ulazni prostor-predvorje (±0.00 m). Dvorana je osvjetljena i ventilirana kroz balkonska vrata na galeriji – 15 prozora od 5.5 m2.

Postojeće komunikacije

Glavni ulaz u dvoranu je kroz troja vrata iz predvorja. Postoje dva bočna ulaza blizu glavnog ulaza koji vode prema bočnim brodovima sa svake strane. Pri kraju dvorane, blizu scenskog prostora, nalaze se dva bočna ulaza u spremišta, kraj kojih su dva trenutno zagrađena stubišta koja povezuju razinu ispod Male Scene.

Moguće komunikacije

Kroz propadališter moguće je ostvariti komunikaciju prema podrumskoj etaži. Moguća vizualna i pješaka komunikacija s prostorom Male Scene (+0.70m) u slučaju uklanjanja naknadno izgrađenog pregradnog zida.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Prema analizi stanja nosive konstrukcije od « ARHING » d.o.o. Karlovac iz 2010. godine, pod velike dvorane nije dovoljne nosivosti. Slojevi poda su uklonjeni do razine nosive konstrukcije. Potrebno je izvesti sanaciju ili rekonstrukciju poda velike dvorane, kao i stupova na razini podruma uključujući i temelje stupova. Zidovi velike dvorane zadovoljavajućeg stanja i izgleda. Stropna konstrukcija nad dvoranom, po analizi iz 2010. zadovoljava, no neodržavana građa u periodu od 10 godina mogla je dobiti nova oštećenja, stoga prostor nije siguran za korištenje prije kompletne obnove.

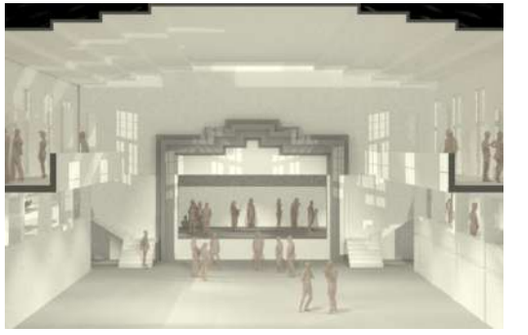

Istočna Donja Galerija (do Urbanog parka) [-1.20 m]

Zatečeno stanje

Prostor Istočne Donje Galerije izvorno je projektiran kao garderobni i servisni dio u službi višenamjenske dvorane ili podruma. Kroz vrijeme se koristio kao caffe bar, s prepoznatljivim ručno rađenim mozaicima u keramici i staklu. Površina prostora je 73m2, odnosno gabarita 4.60 x 15.50 m, svijetle visine prostora 2.50m, a na visinskoj koti od -1.20m, odnosno cca 40 cm iznad visine okolnog terena - Urbanog parka, od kojeg je sam prostor odijeljen svjetlikom u službi osvjetljenja Podruma. Prostor je osvjetljen i provjetravan kroz četiri prozora 120x130 cm.
Postoji idejno rješenje kojim se prostor pretvara u interijersku ekstenziju Urbanog Parka, te postaje prostor za aktivnosti, od izričite važnosti za zimski period.

Postojeće komunikacije

Do prostora pristupa se najdirektnije kroz bočna ulazna vrata na istočnom pročelju - iz Urbanog Parka, a također se može pristupiti iz Ulaznog Predvorja, odnosno Velike Dvorane, spuštanjem jednim krakom stubišta koji povezuje etaže od Podruma do Gornjih Galerija.

Moguće komunikacije

Prostor je na približno istoj visinskoj koti kao i Urbani Park, te u stadiju potpune obnove, postoji mogućnost ostvarivanja mjestimičnog izravnog povezivanja prostora Istočne Donje Galerije s Urbanim Parkom.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Svi nosivi elementi ovog prostora zadovoljavaju statičke potrebe, a sami slojevi konstrukcije su u solidnom stanju, tako da je prostor moguće koristiti i prije obnove.

Zapadna Donja Galerija (do Parkinga) [-1.20 m]

Zatečeno stanje

Prostor Zapadne Donje Galerije izvorno je projektiran kao garderobni i servisni dio u službi višenamjenske dvorane ili podruma. Površina prostora je 73m2, odnosno gabarita 4.60 x 15.50 m, svijetle visine prostora 2.50m, a na visinskoj koti od -1.20m, odnosno cca 40 cm iznad visine okolnog terena - parkirališta, od kojeg je sam prostor odijeljen svjetlikom u službi osvjetljenja Podruma. Prostor je osvjetljen i provjetravan kroz četiri prozora 120x130 cm.

Postojeće komunikacije

Do prostora pristupa se najdirektnije kroz bočna ulazna vrata na zapadnom pročelju - iz Urbanog Parka, a također se može pristupiti iz Ulaznog Predvorja, odnosno Velike Dvorane, spuštanjem jednim krakom stubišta koji povezuje etaže od Podruma do Gornjih Galerija.

Moguće komunikacije

Prostor je na približno istoj visinskoj koti kao i Parking, postoji mogućnost ostvarivanja mjestimičnog izravnog povezivanja prostora Zapadne Donje Galerije s Parkingom.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Svi nosivi elementi ovog prostora zadovoljavaju statičke potrebe, a sami slojevi konstrukcije su u solidnom stanju, tako da je prostor moguće koristiti i prije obnove.

Istočna Gornja Galerija (do Urbanog parka) [+1.60 m]

Zatečeno stanje

Prostor Istočne Gornje Galerije izvorno je projektiran kao garderobni i servisni dio u službi višenamjenske dvorane ili podruma. Površina prostora je 73m2, odnosno gabarita 4.60 x 15.50 m, svijetle visine prostora 2.50m, a na visinskoj koti od +1.60m. Prostor je osvjetljen i provjetravan kroz 4 prozora 120x130 cm.

Postojeće komunikacije

Do prostora pristupa se najdirektnije kroz bočna ulazna vrata na istočnom pročelju - iz Urbanog Parka, a potom stubištem, a također se može pristupiti iz Ulaznog Predvorja, odnosno Velike Dvorane. Za razliku od Istočne Donje, Zapadne Donje i Gornje Galerije - ovom prostoru su uklonjeni pregradni zidovi između nosivih stupova. Prostor vizualno komunicira s Velikom Dvoranom, a također ju i lateralno osvjetljava.

Moguće komunikacije

Ovaj prostor je dobro fizički i vizualno povezan s ostatkom zgrade, te kao takav nema potrebe ni mogućnosti za dodatna povezivanja.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Svi nosivi elementi ovog prostora zadovoljavaju statičke potrebe, a sami slojevi konstrukcije su u solidnom stanju, tako da je prostor moguće koristiti i prije obnove.

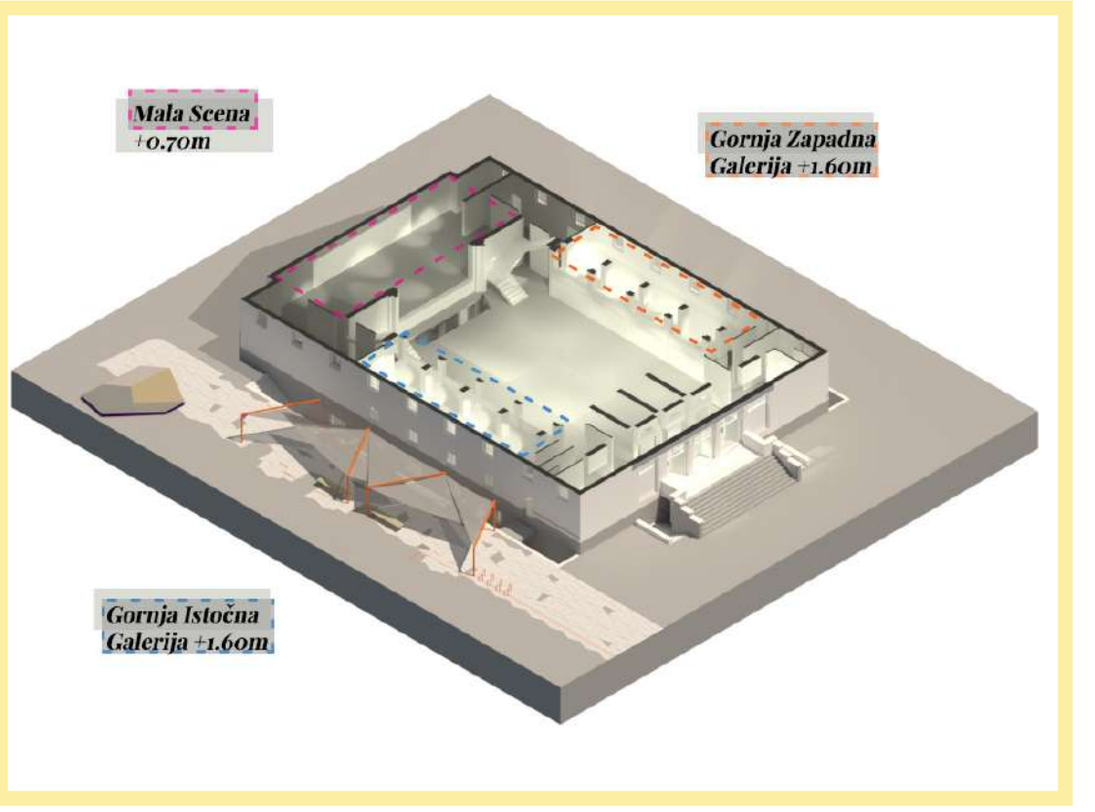

Zapadna Gornja Galerija (do Parkinga)
[+1.60 m]

Zatečeno stanje

Prostor Zapadne Gornje Galerije izvorno je projektiran kao garderobni i servisni dio u službi višenamjenske dvorane ili podruma. Kroz vrijeme se koristio u službi prostora za sastanke i slično. Površina prostora je 73m2, odnosno gabarita 4.60 x 15.50 m, svijetle visine prostora 2.50m, a na visinskoj koti od +1.60m. Prostor je osvijetljen i provjetravan kroz 4 prozora 120x130 cm.

Postojeće komunikacije

Do prostora pristupa se najdirektnije kroz bočna ulazna vrata na istočnom pročelju - iz Urbanog Parka, a potom stubištem, a također se može pristupiti iz Ulaznog Predvorja, odnosno Velike Dvorane. Za razliku od Istočne Donje, Zapadne Donje i Gornje Galerije - ovom prostoru su uklonjeni pregradni zidovi između nosivih stupova. Prostor vizualno komunicira s Velikom Dvoranom, a također ju i lateralno osvjetljava.

Moguće komunikacije

Ovaj prostor je dobro fizički i vizualno povezan s ostatkom zgrade, te kao takav nema potrebe a ni mogućnosti za dodatna povezivanja.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Svi nosivi elementi ovog prostora zadovoljavaju statičke potrebe, a sami slojevi konstrukcije su u solidnom stanju, tako da je prostor moguće koristiti i prije obnove.

Mala Scena +0.70

Zatečeno stanje

Mala Scena je prostor koji je u izvornom izvedenom stanju bio pozornica za nastupe, a nakandno je prostor zatvoren pregradnim zidom. Pod je na +1.00 metar visinske razlike od poda Velike dvorane, a prostor je gabarita 19 x 7 m, odnosno 158 m2, trenutne visine 3 m, a u originalnoj namjeni visine 10 metara, s kazališnim cugovima pri vrhu. Mala scena ima naknadno izvedenu stropnu konstrukciju, s čeličnim profilima, koji se ne oslanjaju na zabatni zid (koji po analizi stanja nosive konstrukcije ne zadovoljava na potres), već na bočne armirano betonske grede. Prostor je trenutno u funkciji kao glavna prostorija za alternativne izvedbene umjetnosti, izložbe i slično. Prostor nije osvijetljen otvorima na zabatnom zidu, a ventiliran je umjetnom ventilacijom.

Postojeće komunikacije

Do prostora Male Scene trenutno se može doći pomoću 2 bočna stubišta, od koji je jedno službeni ulaz za posjetitelje, te vodi do sanitarnih čvorova u sutrerenskoj etaži, a drugo je sekundarni ulaz koji je odmah uz binu za nastupe. U stropnoj konstrukciji postoji servisni otvor kroz koji se ljestvama pristupa neuređenoj prostoriji iznad Male Scene.

Moguće komunikacije

Najvažnija potencijalna komunikacija Male Scene bilo bi ponovno povezivanje s Velikom dvoranom. U tom pogledu, može se ostvariti sustav gdje Mala Scena djeluje kao zaseban prostor, a po potrebi otvara se prema Velikoj Dvorani i ponovno služi svojoj originalnoj svrsi - scenskoj izvedbi.
Od velike je važnosti potencijalna vizualna komunikacija Male Scene s vanjskim prostorom zbog provjetravanja i prirodnog osvjetljenja prostora, koja bi se mogla izvesti na zabatnom zidu uz ojačanja. Unutar gabarita Male Scene jedino je moguće ostvariti smislenu komunikaciju ka prostoru Iznad Scene.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Po statičkom proračunu Prema analizi stanja nosive konstrukcije od «ARHING » d.o.o. Karlovac iz 2010. godine, oba zabatna ciglena zida ne zadovoljavaju na potres i vjetar te će taj problem biti riješen tokom potpune sanacije zgrade. Osim toga, svi slojevi drvenog poda, zidova i stropa su u zadovoljavajućem stanju jer se prostor aktivno korisiti i održava.

performansi

izložbe

koncerti

Balkon Velike dvorane i terasa [+4.00]

Zatečeno stanje

Balkon Velike dvorane zamišljen je kao dio auditorija Doma na povišenom, oblika potkove koji pruža odličan pogled prema pozornici. Balkon širine 2.9 metara, duljine cca 46m, a tlocrtne površine 176 m2, visine do stropa 4.5 - 5 m. Zaštitna ograda je visine 80 cm, kako bi gledatelji sjedeći mogli pratiti predstavu. Balkon je jako dobro osvjetljen i prozračan jer je na njegovim zidovima nanizano sveukupno 15 balkonskih vrata koje vode do terase. Terasa je vanjski nenatkriven prostor, koji se nalazi s tri strane pročelja. Širine je 3.10 m, tlocrtne površine 265 m2, te ograde visine 1,00m.

Komunikacije

Do prostora Balkona Velike dvorane, odnosno Terase, trenutno se može pristupiti jedino iz prostora Velike Dvorane - sa svake strane pozornica postoje po dva trokraka stubišta. Prostori Balkona Dvorane i Terase gotovo su u istoj razini, te se kroz petnaest balkonskih vrata može ostvariti komunikacija. Na južnim krajevima Terase, na istočnom i zapadnom pročelju postoje podva prozora koji pružaju vizualnu komunikaciju između Terase i prostora Iznad Scene.

Moguće komunikacije

Tlocrtna dispozicija daje mogućnost ugradnje teretnog lifta na sjevernom dijelu prostora Podruma. Lift bi ostvario vertikalnu komunikaciju Podruma, Velike dvorane, Male scene i Balkona Velike dvorane. Također, postoji mogućnost povezivanja prostora Terase s prostorom Iznad Scene, u slučaju da se po 2 bočna prozora na istočnom i zapadnom pročelju pretvore, kao i ostalih 15, u balkonska vrata.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Analiza stanja nosive konstrukcije od « ARHING » d.o.o. Karlovac iz 2010. godine, nije analizirala podne konstrukcije Balkona i Terase, odnosno Stropnu konstrukciju Istočne i Zapadne povišene Galerije. S obzirom na to da je ista manjih raspona (po 3-4m) izvedena u armiranom betonu (polumontažni sitnorebričasti strop), te da ti prostori ne mogu udomiti sadržaj velikog opterećenja, može se zaključiti da je konstrukcija zadovoljavajuća za korištenje, no s obzirom na nemogućnost dosega tih prostora bez korištenja dijelova zgrade koji vjerojatno nisu statički ispravni, prostori se mogu koristiti tek nakon potpune obnove.

Pod Balkona je drvena oplata, mjestimično potrgana, a pod Terase su kulir ploče s mjestimičnom vegetacijom koja prodire u slojeve poda. Vodolovna grla terase su aktuni problem jer zbog začepljenja, voda ne može otjecati te se tako progresivno uništava opeka nosivih zidova.

Iznad Male Scene [+4.00]

Zatečeno stanje

Prostor iznad Male Scene, tlocrtna je preslika gabarita Male scene : 19 x 7 m, odnosno 158 m2, trenutne visine 5 - 6,30 m. Prostor originalno nije postojao, to je bio prostor za kazališnu opremu s cugovima, a u novonastaloj situaciji za potrebe Male Scene izvedena je stropna konstrukcija . Trenutno je prostor u službi "instalacijske etaže", odnosno - kroz prostor su provedene ventilacijske cijevi za Malu Scenu. Prostor je osvjetljen s četiri prozora (po dva na istočnom i dva na zapadnom pročelju, visokog parapeta).

Postojeće komunikacije

Jedini trenutni pristup prostoru je otvor u stropu Male Scene iznad pozornice (pristup ljestavama).

Moguće komunikacije

Moguća je izvedba tople veze između prostora Male Scene i prostora Iznad Scene unutar gabarita Male Scene. Također, moguća je komunikacija s vanjskim prostorom Terase ukoliko se neki (ili svi) od 4 prozora pretvore u balkonska vrata, po uzoru na ostatak balkonskih vrata na razini Terase. Prilikom potpune obnove, moguće je ostvarivanje vizualne komunikacije kroz južno pročelje.

Stanje nosive konstrukcije i slojeva

Po statičkom proračunu Prema analizi stanja nosive konstrukcije od «ARHING» d.o.o. Karlovac iz 2010. godine, zabatni zid nije siguran u slučaju potresa i vjetra, a zbog velike površine i oblika zabatnog zida u razini Iznad Male Scene, prostor se ne može koristiti prije potpune obnove zgrade.

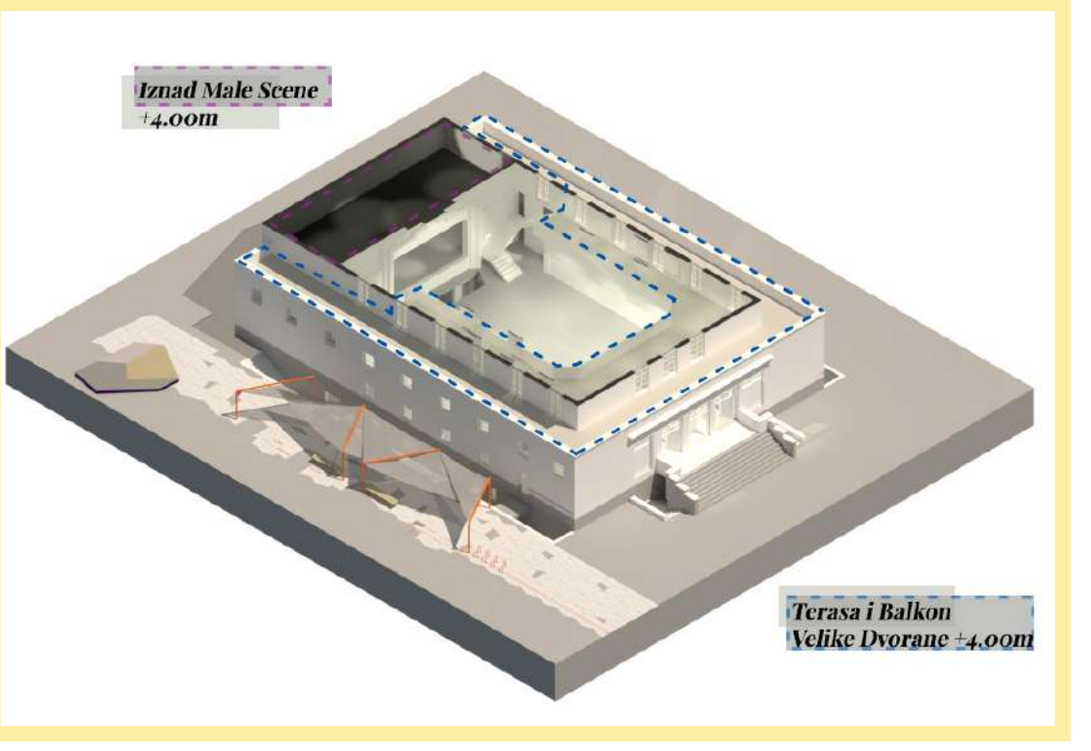

Vanjski prostor

Zatečeno stanje

Vanjski prostor Hrvatskog doma čine prostori Urbanog parka s istočne strane, prostor parkirališta sa zapadne strane, uski pristupni prostor Male scene s južne strane, te neuređeni prostor ispred glavnog pročelja i ulaza sa sjeverne strane koji se koristi kao neuređeno parkiralište. Površina Urbanog parka je 250 m2, te se koristi kao polivalentan prostor sposoban za prihvatiti sav sadržaj javnog karaktera.

Urbani park odlično komunicira sa svojim okuženjem te parkom istočno od Hrvatskog Doma. Pristupni prostor Male Scene, odnosno stražnje pročelje Hrvatskog doma, zbog svoje prostornosti i jednostavnog pročelja ponekad se koristi kao projekcijsko platno. Prostor ispred glavnog pročelja gaji velik potencijal stvarnja javnog pristupnog trga, naspram trenutnog stanja gdje je prostor nepopločen, bez urbane opreme i u službi parkirališta.

Izložba u Urbanom parku

Otvorenje urbanog parka

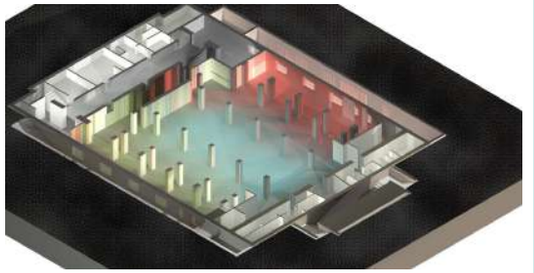

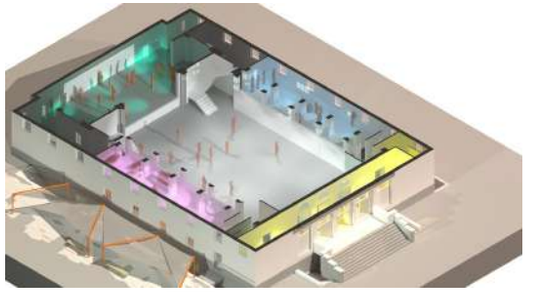

Prostorni smještaj sadržaja

Zgrada Hrvatskog Doma osmišljena je i oblikovana na način da prima raznolike sadržaje. Analizom, te donošenjem projektantskih zaključaka, prostorno su smješteni sadržaji na optimalan način s obzirom na broj budućih korisnika, režim korištenja, prostorne datosti i ambijent.

Radionice / Mikrokino
Podrum [-4.00 m]

S obzirom na prostorne kvalitete podrumske etaže potrebno je prostor osmisliti, planirati i koristiti kao polivalentan i multifunkcionalan prostor. Glavni ulaz u podrum je kroz vrata kojima se pristupa stubištima koja se nalaze bočno i ispod glavnog pristupnog stubišta ulaznom prostoru Velike dvorane. Ulazni prostor podruma sadrži i prostore spremišta, sanitarija i garderoba kapaciteta za veća događanja u Velikoj dvorani i za potrebe sadržaja na podrumskoj etaži. Bočno od glavnog ulaza u podrum su ulazi u stubišne prostore s dizalima bočnih krila.

U središnjem dijelu podruma s većim konstruktivnim rasponima predviđa se dvorana za projekcije - „mikro-kino“ (cca 70m2), dok su u bočnim dijelovima podruma predviđeni prostori za umjetničke i obrtničke radionice, ateliere, studije, prostore za bendove. Bočnim prostorima moguće je planirati i izravne vanjske pristupe iz svjetlarnika koji je stubištima povezan s razinom terena. U krajnjem dijelu podruma nalazi se servisni i tehnički dio s podiznom platformom prema Velikoj dvorani i pozornici.

Uredi DKC-a
Ispod Male scene [-2.40]

Prostor se sastoji od dva bočna ulaza povezana hodnikom iz kojeg se pristupa sanitarijama i uredskom prostoru, te stubištima koja vode na razinu Velike dvorane. Iz bočnih ulaznih prostora se pristupa stubištima koja vode na razinu Male scene, odnosno pozornice.

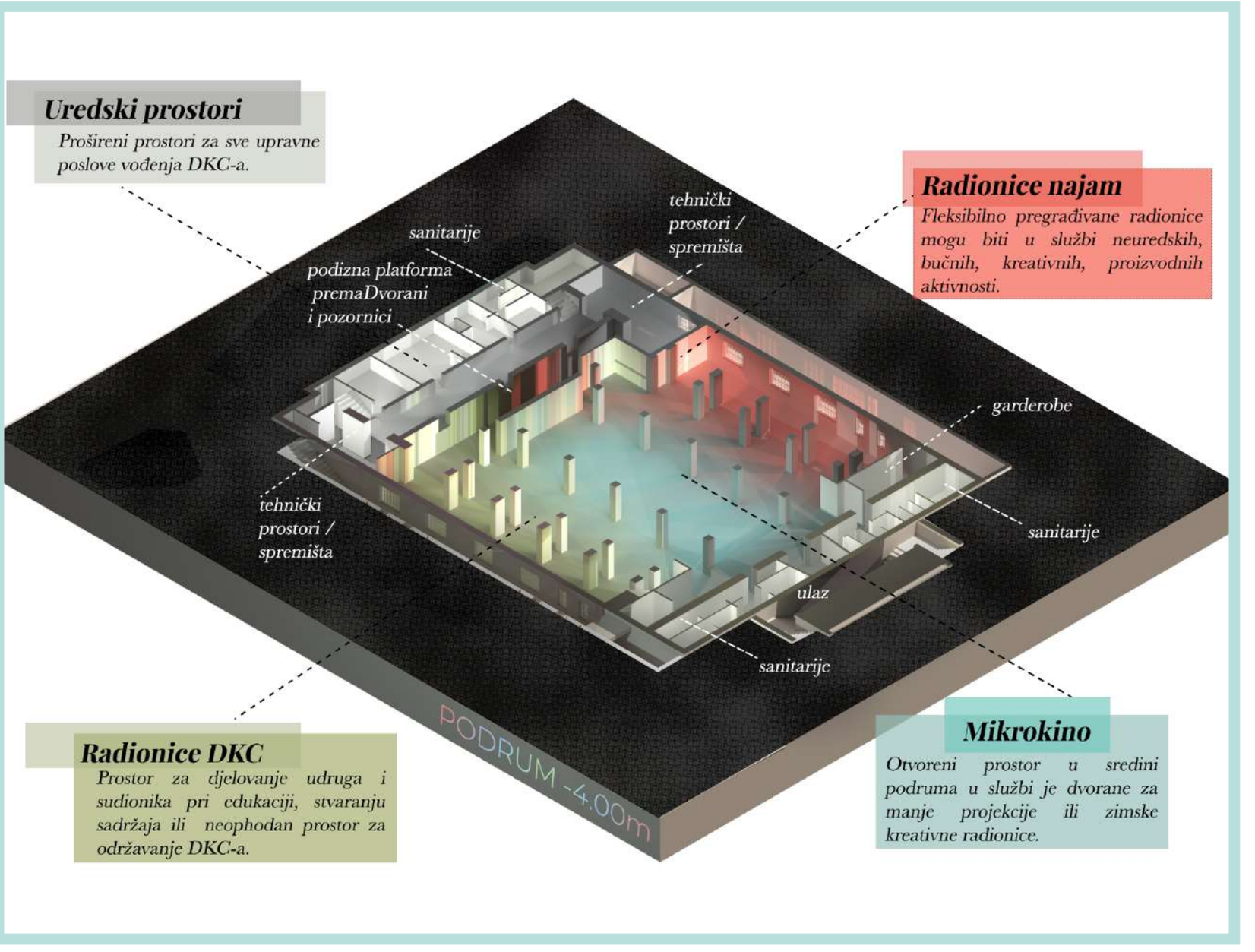

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Galerija HD
Ulazni prostor [±0.00]
_cca 55m2

Ulazi prostor Velike dvorane Hrvatskog doma, osim svoje osnovne namjene, može se planirati kao manji izložbeni prostor – „Galerija HD“ koji komunicira s vanjskim prilaznim stubištem i predtrgom ispred zgrade Hrvatskog doma, odnosno prostorom Velike dvorane. Izložbeni prostor tako može funkcionirati kao samostalna cjelina ili sa svojim proširenjima na vanjski prostor, te prostor Velike dvorane. Izduljena tlocrtna forma, visina prostora, i prozorska nadsvjetla, daju dobre preduvjete za ostvarivanje manjeg izložbenog prostora. Na oba kraja ovog prostora prolazi su prema bočnim krilima, odnosno stubišne prostore s predviđenim dizalima i pretprostore sanitarija koje mogu biti i u službi izložbenog prostora.

Sobzirom da se radi o manjem prostoru kojeg je relativno brzo moguće privesti novoj namjeni i prije cjelokupne obnove zgrade, predlaže se njegova realizacija u prvoj fazi, a time bi se i simbolično otvorio i aktivirao glavni ulaz zgrade Hrvatskog doma i ostvarila komunikacija s gradskim prostorom. Budući da ovaj prostor povezuje većinu prostornih segmenata u jednu cjelinu, unutar ovog prostora moguće je predvidjeti i info pult.

Velika dvorana [-0.30]
_cca 385m2

Velika dvorana Hrvatskog doma jedan je od glavnih prostornih aduta zgrade i njezina jezgra oko koje se nižu ostali prostori i aktivnosti. Zbog svoje održivosti i maksimalne iskoristivosti potrebno je prostor osmisliti, planirati i koristiti kao polivalentan i multifunkcionalan prostor za koncerte, partije, zabave, predstave, konferencije, sajmove, izložbe, sportske i rekreacijske sadržaje i događaje.

Glavni ulaz je kroz troja vrata iz ulaznog prostora koji se može planirati i kao samostalna izložbena cjelina. Prilikom nužne sanacije podne nosive konstrukcije potrebno je riješiti problem znatne visinske razlike u odnosu na ulazni prostor, radi lakšeg i sigurnijeg pristupa osobama smanjene pokretljivosti i unošenja opreme. Bočno od glavnog ulaza su ulazi u stubišne prostore s dizalima, odnosno pretprostore sanitarija bočnih krila, a stubištima i dizalima pristupa se podrumskom prostoru koji među ostalim sadrži i garderobne i sanitarne prostore dostatnog kapaciteta za veća dograđanja u Velikoj dvorani. Na nasuprotnom kraju Velike dvorane nalaze se bočna stubišta za pristup balkonu Velike dvorane s izlazom na terasu, pristup pozornici Male scene, te stubišta za pristup prostoru ispod Male scene, odnosno pozornice.

Ispred pozornice Male scene predviđa se podizna platforma koja spaja razine podruma, Velike dvorane i pozornice Male scene, te služi za dopremu rekvizita, opreme, te za scenske elemente nastupa ili smještaj orkestra kako je bilo zamišljeno i u izvornim nacrtima zgrade. Uz bočna stubišta nalaze se spremišni i servisni prostori (cca 2x 30m2), a na razini ispod tih prostora predviđaju se tehnički i strojarski prostori istih gabarita. Duž duljih stranica velike dvorane pruža se dvoetažni prostor bočnih krila, s mogućnošću ostvarivanja vizualne komunikacije s velikom dvoranom.

Urbani Boravak
Istočna Donja Galerija (do Urbanog parka) [-1.20 m]
_cca 70m2

Postoji idejno rješenje kojim se prostor pretvara u interijersku ekstenziju Urbanog Parka, te kasnije postaje prostor prostor dnevnog boravka s kafeterijom. Prostoru je moguće pristupiti s istočnog pročelja uz Urbani park preko bočnog ulaza u stubišni prostori s dizalom, odnosno pretprostore sanitarija istočnog bočnog krila.

Coworking / Obrti za najam
Zapadna Donja Galerija (do Parkinga) [-1.20 m]
_cca 70m2

Prostoru je moguće pristupiti sa zapadnog pročelja od strane parkirališta preko bočnog ulaza u stubišni prostori s dizalom, odnosno pretprostore sanitarija zapadnog bočnog krila. Prostor se predviđa koristiti kao prostor za coworking, klub za srednjoškolce, ugostiteljstvo (pivnica, pekarnica/slastičarna), s mogućnošću neposrednog povezivanja s vanjskim prostorom. Ugostiteljske sadržaje je moguće povezati s predviđenim radioničkim prostorima u podrumu zgrade, odnosno planirati pekaru i mikro-pivovaru kao radne prostore obrazovnog karaktera.

Vanjski prostor

Vanjski prostor Hrvatskog doma čine prostori Urbanog parka s istočne strane, prostor parkirališta sa zapadne strane, uski pristupni prostor Male scene s južne strane, te neuređeni prostor ispred glavnog pročelja i ulaza sa sjeverne strane koji se koristi kao neuređeno parkiralište. Osim neposrednih prostora na vlastitoj građevnoj čestici zgrade Hrvatskog doma, bitni su i susjedni parkovni prostori koji se koriste kao ekstenzija prostora Urbanog parka čije je uređenje i oplemenjivanje potrebno inicirati. Duž bočnih pročelja zgrade nalaze se svjetlarnici za podrumske prostorije u formi procjepa. Svjetlarnike je potrebno preoblikovati na način da se natkriju nagaznim rešetkama kako bi se istovremeno zadržala funkcija svjetlarnika, uklonilo ograde i omogućilo bolje iskorištavanje vanjskog prostora s neposrednim pristupom prostorima bočnih krila u razini vanjskog prostora.

Posebnu pažnju je potrebno posvetiti vanjskom prostoru ispred glavnog ulaza, kojeg je potrebno urediti kao manji trg i uklopiti u cjelovito uređenje svih vanjskih površina budućeg kulturno-društvenog centra.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

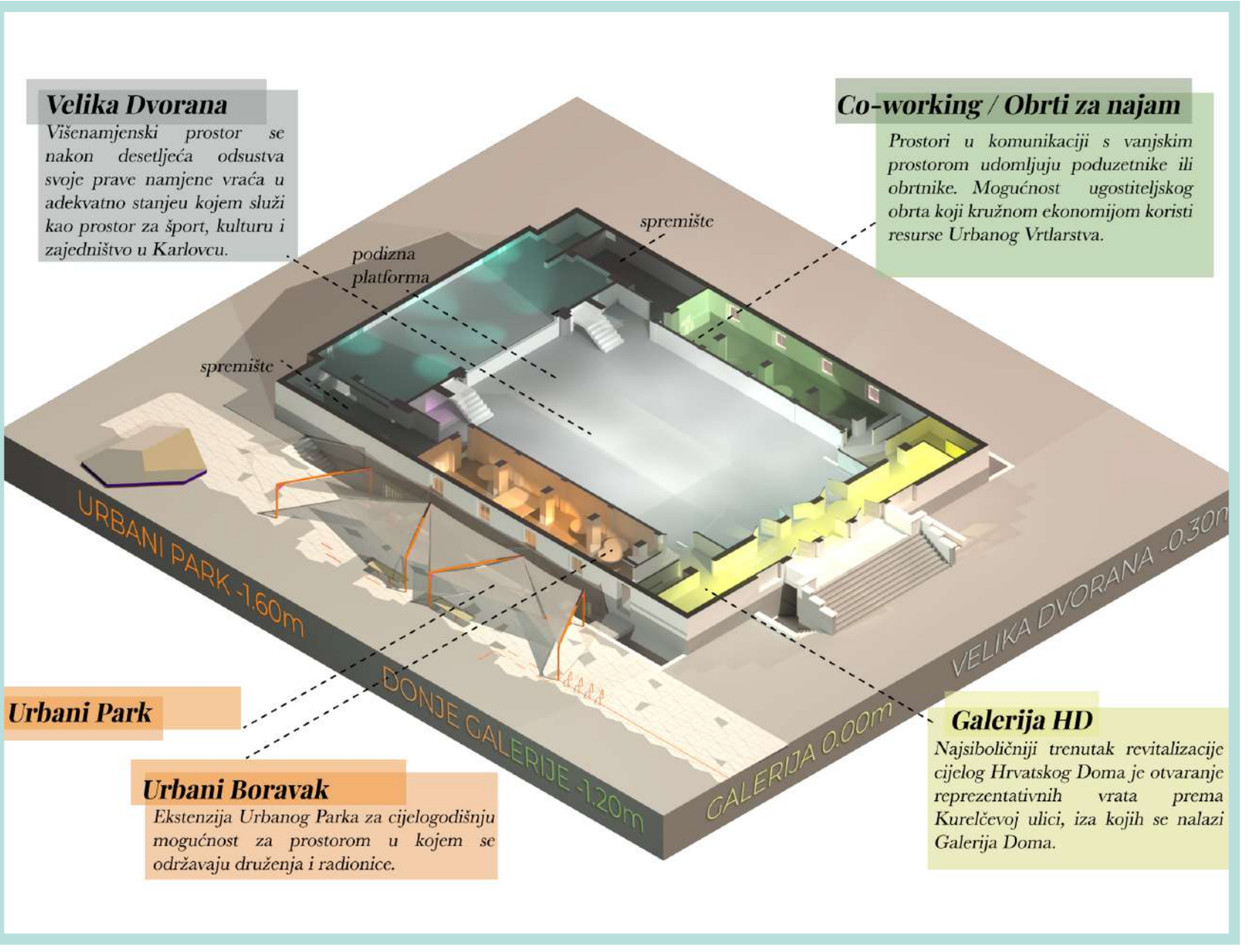

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Mala scena - pozornica [+0.70]
_cca 130m2

Ponovnim povezivanjem Male Scene – pozornice s Velikom dvoranom može se ostvariti sustav gdje Mala Scena djeluje kao zaseban klupski prostor, a po potrebi se otvara prema Velikoj Dvorani i ponovno služi svojoj originalnoj svrsi - scenskoj izvedbi, odnosno kao pozornica. Od velike je važnosti potencijalna vizualna komunikacija Male Scene s vanjskim prostorom zbog provjetravanja i prirodnog osvjetljenja prostora za vrijeme održavanja radionica i predavanja, koja bi se mogla izvesti na zabatnom zidu prilikom nužnog ojačanja zida. Prostoru pozornice Male scene pristupa se dvama bočnim stubištima koja vode iz prostora ispod pozornice Male scene, s direktnim izlazom u vanjski prostor, te s pristupom sanitarnim prostorima, dok je iz prostora Velike dvorane pozornici moguće pristupiti podiznom platformom te bočnim stubištima.

Hostel Rezidencija
Istočna Gornja Galerija (do Urbanog parka) [+1.60 m]
_cca 70m2

Prostoru je moguće pristupiti s istočnog pročelja uz Urbani park preko bočnog ulaza u stubišni prostori s dizalom, odnosno pretprostore sanitarija istočnog bočnog krila.
Budući da se ovaj prostor nalazi iznad prostora dnevnog boravka s kafeterijom, ovdje se predlaže mini hostel s rezidencijom umjetnika.

Kinoklub
Zapadna Gornja Galerija (do Parkinga) [+1.60 m] _cca 70m2

Prostoru je moguće pristupiti sa zapadnog pročelja od strane parkirališta preko bočnog ulaza u stubišni prostori s dizalom, odnosno pretprostore sanitarija zapadnog bočnog krila.
Prostor se predviđa kao prostor udruga, npr. Kinoklub Karlovac.

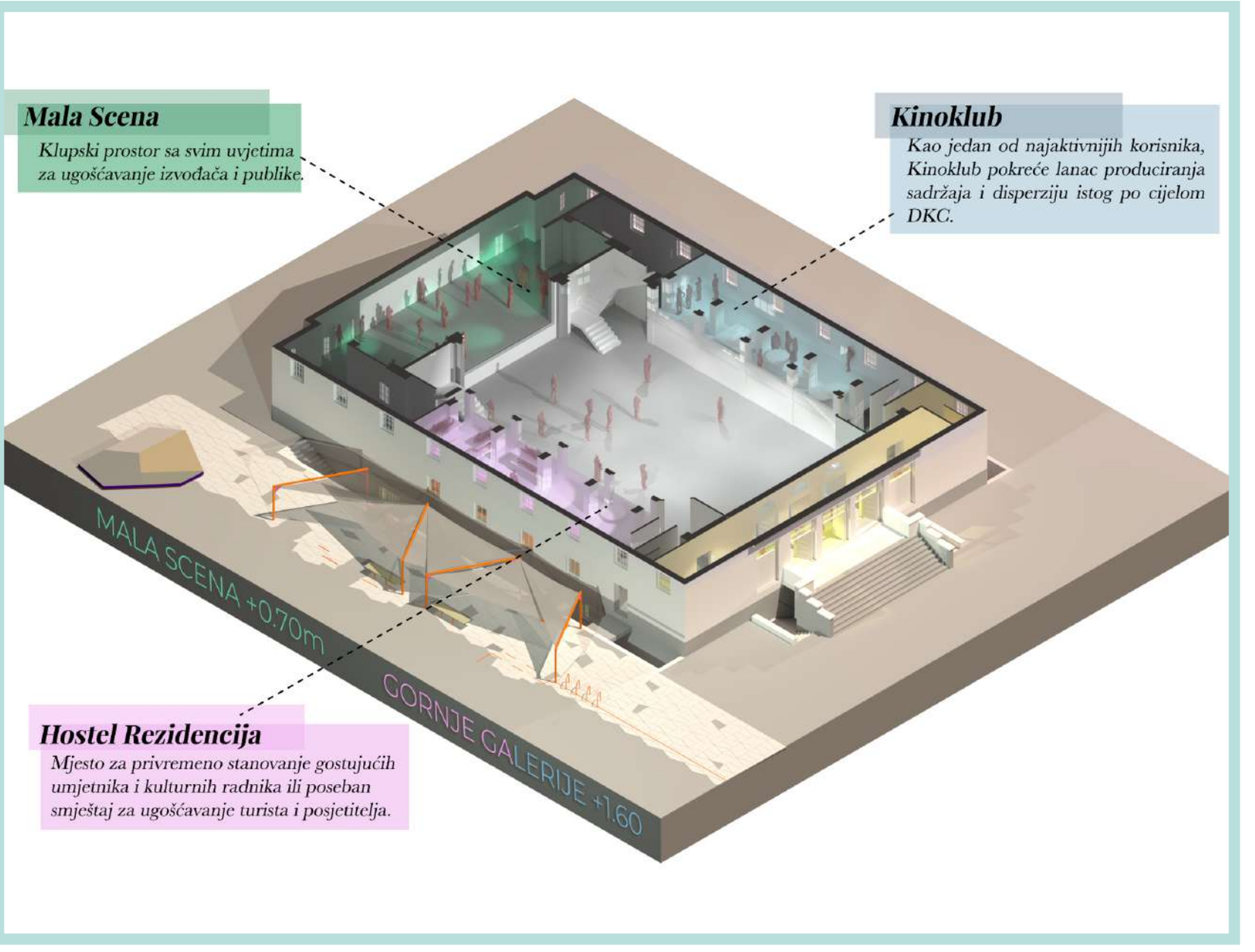
Mala Scena
Klupski prostor sa svim uvjetima za ugošćavanje izvođača i publike.
Kinoklub
Kao jedan od najaktivnijih korisnika, Kinoklub pokreće lanac produciranja sadržaja i disperziju istog po cijelom DKC.
MALA SCENA +0.70m
GORNJE GALERIJE +1.60
Hostel Rezidencija
Mjesto za privremeno stanovanje gostujućih umjetnika i kulturnih radnika ili poseban smještaj za ugošćavanje turista i posjetitelja.

Urbano vrtlarstvo / Zimski vrt / Izložbeni prostor

Balkon velike dvorane i terasa [+4.00]
_cca 170m2 (balkon) + 265m2 (terasa)

Balkon Velike dvorane moguće je koristiti kao polivalentni izložbeni prostor i prostor auditorija Velike dvorane s mogućnošću organizacije pratećeg ugostiteljskog prostora. Prostor je dobro osvjetljen velikim balkonskim vratima kojima se pristupa terasi koja se pruža na tri strane zgrade. Terasu se predlaže koristiti kao urbani vrt i prostor rekreacije. Ovim prostorima se pristupa bočnim stubištima iz Velike dvorane, te dizalima u zoni bočnih krila.

Mikrokino / Plesna dvorana
Iznad Male scene [+4.00]
_cca 130m2

Izvorno je to bio prostor za kazališnu opremu s cugovima, te je za potrebe klupskog prostora Male Scene izvedena provizorna stropna konstrukcija koju je potrebno prilikom rekonstrukcije zgrade zamijeniti adekvatnom nosivom konstrukcijom koja će ujedno povezati i stabilizirati zabatni zid. Trenutno je prostor u službi "instalacijske etaže", odnosno kroz prostor su provedene ventilacijske cijevi prostora Male scene. Prostor je osvjetljen s 4 prozora, po 2 na istočnom i 2 na zapadnom pročelju, visokog parapeta.

Moguća je izvedba tople veze između prostora Male Scene i prostora Iznad Male scene unutar gabarita Male Scene ili zatvorenim stubištem s vanjske strane na slijepom zabatnom pročelju koje bi se oblikovalo kao suvremena intervencija ili umjetnička instalacija na zgradi. Prilikom obnove i pojačanja zabatnog zida, moguće je ostvarivanje vizualne komunikacije kroz južno pročelje i izvedba spomenutog stubišta na pročelju.

Također, moguća je komunikacija s vanjskim prostorom, odnosno terasom, ukoliko se neki ili svi od 4 prozora s visokim parapetom pretvore u balkonska vrata po uzoru na ostatak balkonskih vrata na razini terase. Tako bi se omogućio i kontinuirani ophod terasom, što otvara brojne mogućnosti rekreacijskog korištenja prostora nove dvorane i terase. Prostor je moguće koristiti kao dvoranu za projekcije, plesnu dvoranu, učionicu i rekreaciju.

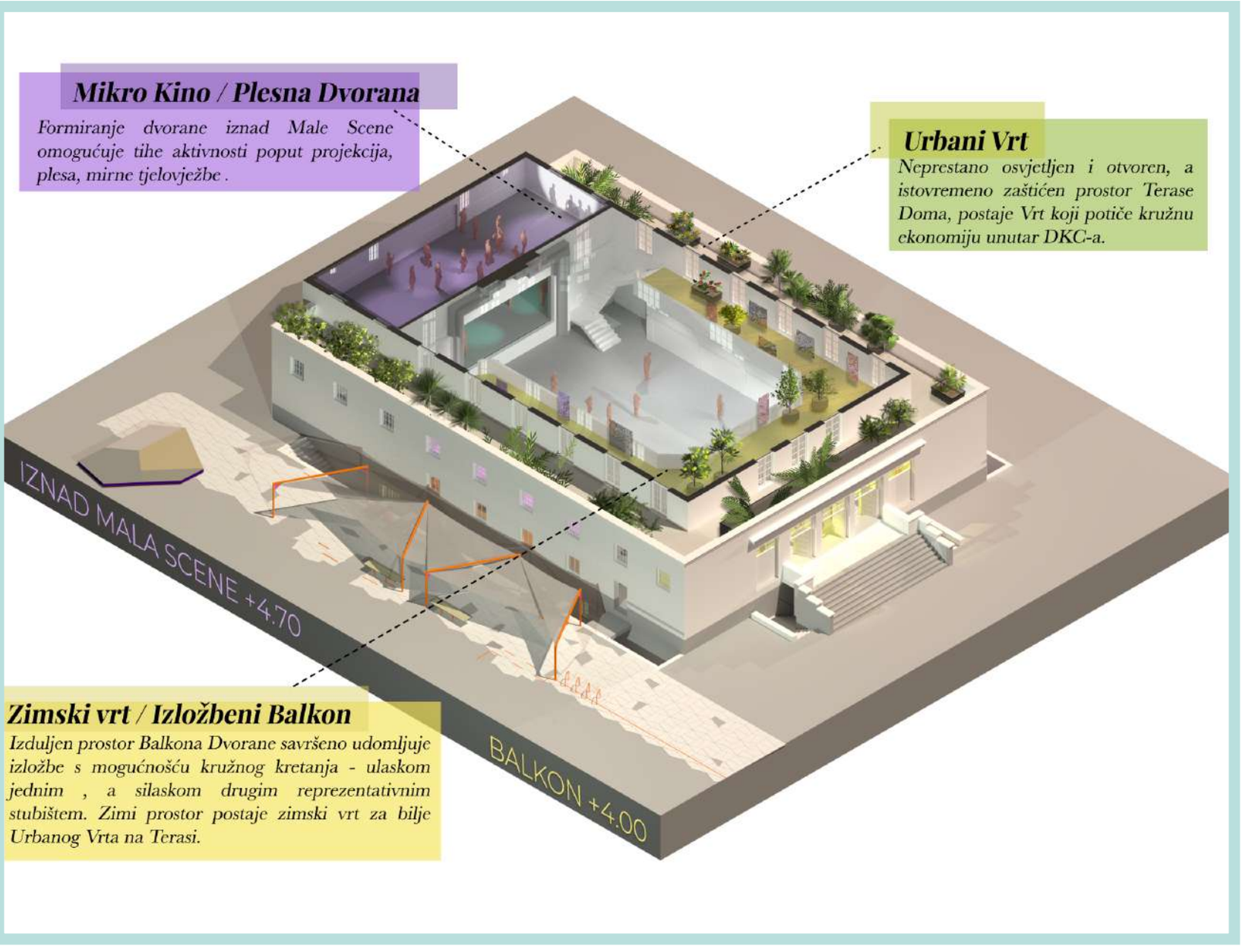
Mikro Kino / Plesna Dvorana
Formiranje dvorane iznad Male Scene omogućuje tihe aktivnosti poput projekcija, plesa, mirne tjelovježbe .
Urbani Vrt
Neprestano osvjetljen i otvoren, a istovremeno zaštićen prostor Terase Doma, postaje Vrt koji potiče kružnu ekonomiju unutar DKC-a.
IZNAD MALA SCENE +4.70
BALKON +4.00
Zimski vrt / Izložbeni Balkon
Izduljen prostor Balkona Dvorane savršeno udomljuje izložbe s mogućnošću kružnog kretanja - ulaskom jednim , a silaskom drugim reprezentativnim stubištem. Zimi prostor postaje zimski vrt za bilje Urbanog Vrta na Terasi.

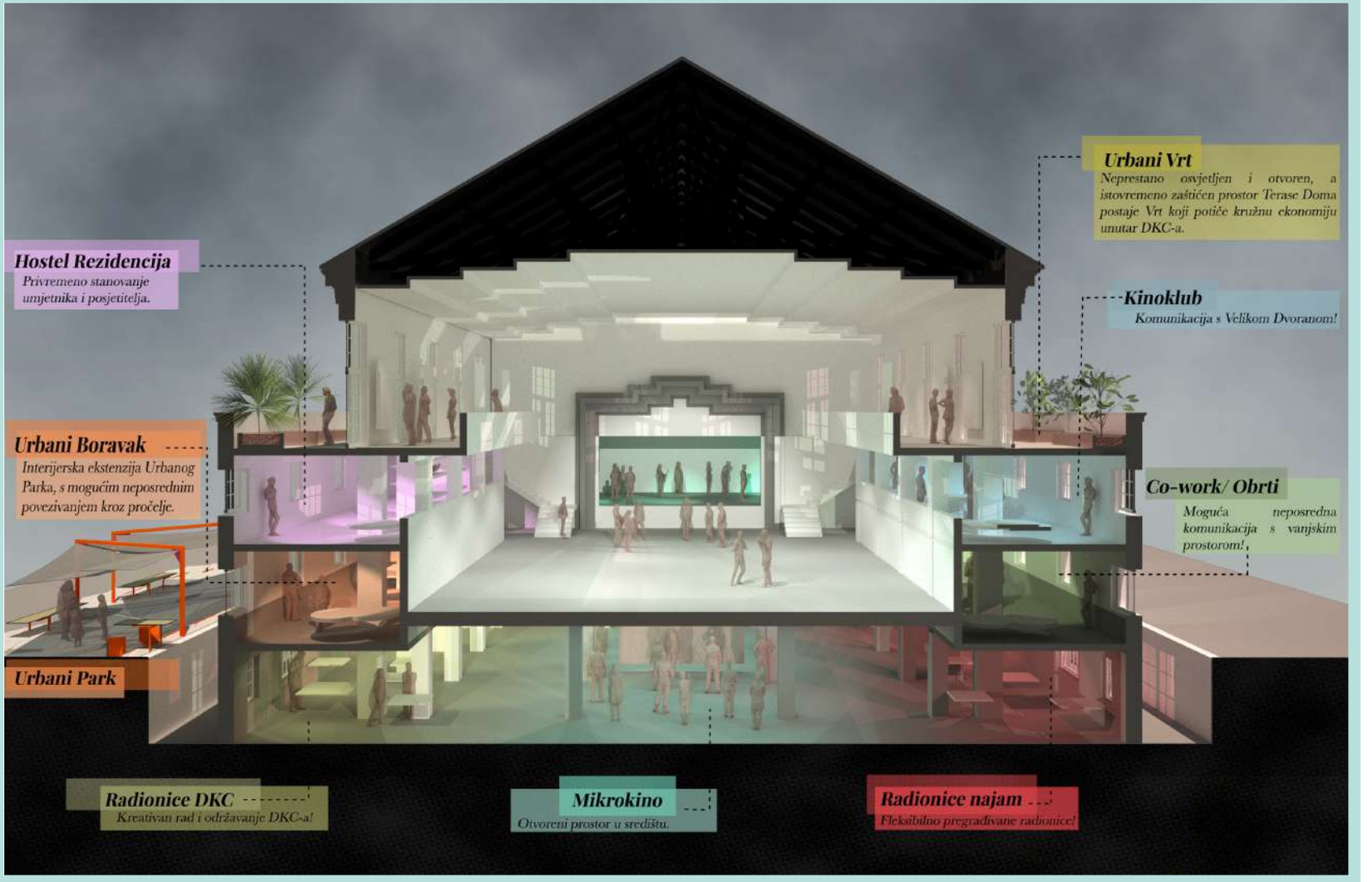

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Predviđene etape zahvata na građevini:

1. IZRADA DOKUMENTACIJE

2.IZVOĐENJE

2.1 Cjelovita konsolidacija građevine / izvedba konstruktivnih zahvata, komunikacijskih putova (stubišta, dizala, rampe)

2.2 Izvedba instalacija / cjelovito ili parcijalno

2.3 Parcijalno dovršavanje pojednih funkcionalnih cjelina / ovisno o financijskim mogućnostima:

2.3.1. Ulazni prostor „Galerija HD“, Dnevni boravak s kafeterijom, Mala scena s dvoranom iznad

2.3.2 Sadržaji unutar bočnih krila

2.3.3 Velika dvorana i podrumske prostorije

2.3.4 Uređenje vanjskog okoliša

Moguće je i preklapanje pojedinih faza kao i dodatna podjela faznosti, sve u zavisnosti o budućim prioritetima i metodama rekonstrukcije i useljavanja prostora.

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

VRIJEDNOSNA POZICIJA

Društveno-kulturni centar u Karlovcu je javno mjesto susreta različitih aktivnosti, "melting pot" ideja i mogućnosti, poligon za društvene inovacije. Riječ je o javnom društvenom, otvorenom prostoru za organizacije civilnog društva, neformalne inicijative i građane. Funkcionira kao centralni prostor/poligon za društvene inovacije te društveno-kulturna zbivanja i aktivizam u Karlovcu.

KLJUČNE AKTIVNOSTI

U prostoru društveno-kulturnog centra odvijaju se aktivnosti u području razvoja civilnog društva, društvenog, kulturnog i sportskog aktivizma i djelovanja, razvoja društveno-poduzetničkih pothvata uz neke komercijalne aktivnosti koje osiguravaju održivost poslovanja društveno-kulturnog centra (ugostiteljstvo). Načelno, ključne aktivnosti centra možemo podijeliti na:

- produkciju (umjetničke organizacije
- predstave, performansi, itd., probe mladih bendova, audio i video produkciju i drugo),
- prezentaciju (koncerti, performansi, kazališne predstave, kino predstave, festivali i drugo),
- hosting (rezidencijalni programi i boravci),
- inkubaciju (razni društveno-poduzetnički i pothvati mladih),
- distribuciju (infoshop, knjižnica i čitanica iz zajednice),
- informiranje (info punktovi, info uredi)
- edukaciju (radionice, treninzi, seminari, konferencije, okrugli stolovi, studijske posjete, rezidencijalni programi i drugo).

KLJUČNI RESURSI

Ključne resurse potrebne za učinkovito i kvalitetno funkcioniranje društveno-kulturnog centra možemo podijeliti u tri grupe: prostorne, materijalne i ljudske.

Prostorni resursi definirani su samom tipologijom prostora i potrebama korisnika i stanara centra. Kako bi se program različitih organizacija, inicijativa i pojedinaca odvijao funkcionalno, sam centar definiraju i velika prezentacijska, multifunkcionalna i modularna dvorana, galerija, te pripadajući prostori (sukladno strukovnim i zakonskim zahtjevima).

Materijalni i financijski resursi potrebni su kako bi ljudski resursi djelovali, producirali, itd. Navedeno uključuje kompletnu scensku opremu, opremu za izvedbene aktivnosti (razglasi i pripadajuća oprema, rasvjeta, modularni sistemi bina i druga oprema), oprema za ugostiteljsku djelatnost, oprema za normalno funkcioniranje ureda i drugih administrativnih procesa, telekomunikacijsku opremu i drugo. Konačno, kako bi društveno-kulturni centar bio funkcionalan, operativan i učinkovit, treba zapošljavati minimalno

osoblje koje se bavi administracijom, financijama, promocijom/marketingom, održavanjem, tehničku službu, domara, te naravno upravitelja/icu centra i koordinatora/icu programa.

KLJUČNI PARTNERI

Ključni, najvažniji partner organizacijama civilnog društva, koje su nositelji razvoja i implementacije projekta društveno-kulturnog centra je Grad Karlovac, uključujući sve relevantne gradske odjele i urede, gradske institucije i organizacije. U institucionalnom kontekstu, važno je strateško partnerstvo s dvije javne institucije, koje će u budućnosti osiguravati prvenstveno financijski okvir za razvoj i djelovanje centra - Zaklada Kultura Nova i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva. Već danas platforma za društveno-kulturni centar ima izgrađena partnerstva s brojnim lokalnim i nacionalnim organizacijama (udrugama, savezima, umjetničkim organizacijama) te je istu potrebno nastaviti i dalje razvijati i njegovati. Kako će dio aktivnosti, sadržaja centra biti podugovoren/koncesioniran (ugostiteljstvo), važno je identificirati, razviti i njegovati odnose i s ključnim aktierima iz privatnog profitnog sektora.

KORISNICI

Sukladno potrebama, potražnji i ponudi, identificirane su sljedeće ključne skupine korisnika:

- djeca i mladi (srednjoškolci, studenti, nezaposleni),
- (mlade) obitelji,
- udruge i druge organizacije civilnog društva, te građanske inicijative,
- mladi poduzetnici i
- umjetnici (bendovi, lokalni i međunarodni/rezidencijalni umjetnici).

KANALI

Društveno-kulturni centar kao ključni kanal promocije koristit će vlastitu internetsku stranicu. Ostali važni kanali promocije centra su društvene mreže, lokalni mediji i promotivni materijali za pojedina događanja / program (plakati, letci).

ODNOSI S KORISNICIMA

Društveno-kulturni centar gradit će odnose s korisnicima kroz različite članske/loyality programe. U tom kontekstu tek je potrebno definirati alate i metode, sukladno detaljno definiranom sadržaju centra.

Istraživanje o potrebama u nezavisnoj kulturi u Karlovcu (mreža Kaoperativa, 2014) pokazalo je kako 83% ispitanika smatra da bi Grad i udruge trebali partnerski surađivati na izgradnji i vođenju prostora društveno-kulturnog centra. Jednako tako, istraživanje je pokazalo da 75% ispitanika smatra da Karlovac ima dovoljno sposobnih pojedinaca i udruga za vođenje budućeg društveno-kulturnog centra.

Društveno-kulturni centar u Karlovcu trebao bi se razvijati kroz civilno-javno partnerstvo i participativni, suradnički model upravljanja, dakle kroz otvoreno i demokratično upravljanje prostorom. Najbolji model za formalizaciju civilno-javnog partnerstva čini se kroz ustanovu. Pristup je još neisproban u Karlovcu, ali testiran i funkcionalan u drugim gradovima (Zagreb, Rijeka) u kojima su gradovi zajedno s organizacijama civilnog društva suosnovali ustanovu. Takvo partnerstvo ima potencijal u konstruktivnoj i sadržajnoj suradnji jer objedinjuje mogućnosti i ideje, a s druge strane kompenzira nedostatak kapaciteta suosnivača. Uz navedene dionike, nije isključeno razmotriti mogućnost uključivanja gradskog poduzeća koje se bavi investicijama i održavanjem.

Grad i organizacije civilnog društva zajednički biraju upravitelja (na temelju javnog natječaja) i najuže osoblje ustanove. Zajednički upravljaju centrom na strateško-operativnoj razini. Ustanova formira Programsko vijeće (s mandatom od godinu dana) koje planira i upravlja sadržajem, uz jasno definirane kriterije korištenja prostora i načela/etičkih standarda centra. Koordinator programa (radnik centra) odgovara Programskom vijeću i bavi se operativnim poslovima.

Grad je kao suosnivač financira hladan pogon i plaće ključnog osoblja (te na to ne gleda kao na trošak, već ulaganje). Korisnici centra odgovorni su za financiranje sadržaja. Neki elementi/sadržaj centra (ugostiteljstvo, hostel) mogu se i izdvojiti iz upravljanja, te financirati od strane investitora. Agencija Ipsos je za naručitelja Savez udruga KAoperativa provela istraživanje Analiza stanja i mapiranje potreba lokalne zajednice i OCD-ova u području kulture kroz širenje i razvoj modela upravljanja. Istraživanje je provedeno u studenom i prosincu 2019. godine u Karlovcu. Istraživanje se provodilo u sklopu projekta Hrvatski dom u centru te se sastojalo od kvantitativne i

kvalitativne dionice istraživanja u svrhu šireg razumijevanja konteksta Hrvatskog doma i potencijala za daljnji razvoj u smjeru društveno-kulturnog centra, te su navedeni sljedeći modeli upravljanja Hrvatskim domom kao društveno-kulturnim centrom:

Klaster u kulturi

Zajednički prostor omogućio bi cirkulaciju kadrova i plodonosniju suradnju među udrugama. Ograničeni kadrovski i financijski resursi većine udruga su dovoljan motiv za snažnije udruživanje i zajedničko djelovanje, jer dio sudionika smatra da upravljanje budućim prostorom Hrvatskog doma neće biti niti moguće bez tješnje suradnje. Zajedničko korištenje prostora i suradnja između udruga s različitim ciljanim publikama koje zajedno sudjeluju u realizaciji projekata za posljedicu ima i razvoj publika.

Komercijalizacija prostora i programa

Aspekt potrebe za komercijalizacijom prostora tiče se bojazni da projektno financiranje i sufinanciranje od strane Grada Karlovca ne bi bilo dovoljno za održavanje prostora i visoke razine redovitih djelatnosti. U tom kontekstu sudionici spominju ideje poput davanja dijela Hrvatskog doma u najam privatnicima, ali bi sredstva osigurana najmom služila održavanju nekomercijalnog dijela ponude. S druge strane, među sudionicima iz redova običnih građana Karlovca prisutne su ideje o prikupljanju sredstava putem sponzorstava, pri čemu je zanimljiva ideja da bi lokalni poduzetnici mogli poduprijeti dio financiranja.

Troškovi početnih ulaganja u projektnu dokumentaciju morat će se pokrivati iz nacionalnih sredstava, odnosno gradskog proračuna Grada Karlovca. Provedba i realizacija projekta moguća je preko ITU mehanizma u perspektivi 2021. – 2027. godine, a projekt „Rekonstrukcije i dogradnje Hrvatskog doma u Karlovcu“ naveden u inicijalnoj bazi Strategije razvoja Većeg urbanog područja Karlovac (SC1. P2 Razvoj sadržaja za revitalizaciju gospodarskog i društvenog života) s indikativnim proračunom od 17.500.000 kuna. U kontekstu društveno-kulturnog centra u Karlovcu koji se nalazi unutar Kulturno-povijesne urbanističke cjeline grada karlovca – B zona, Ministarstvo kulture ima raspoloživa sredstva za te tipove investicija. Ministarstvo turizma kroz Fond za razvoj turizma, konkretno bespovratna sredstva za turističku infrastrukturu za općine i gradove, pokriva takve tipove ulaganja u projektima koji su usmjereni na zadovoljavanje kulturnih i turističkih potreba lokalnog stanovništva. Ukoliko se sredstva neće moći osigurati kroz navedene izvore, morat će se tražiti veći investitor ili koristiti neki financijski instrument.

Uz navedene izvore, dva ključna dionika koja će sigurno pružati dugoročnu potporu razvoju društveno-kulturnih centara u Hrvatskoj su Zaklada Kultura Nova i Nacionalna zaklada za razvoj civilnoga društva, od kojih je za očekivati financiranje manjih infrastrukturnih ulaganja, te većim dijelom programskog sadržaja. Grad Karlovac će svakako će imati ključnu ulogu u prvoj fazi financiranja projekte dokumentacije, kao i osiguravanja rezervnih sredstava, za nepredviđene ili dodatne troškove. Preporuka je da se nakon odluke i definiranja faznosti provedbe projekta izrade detaljne financijske projekcije.

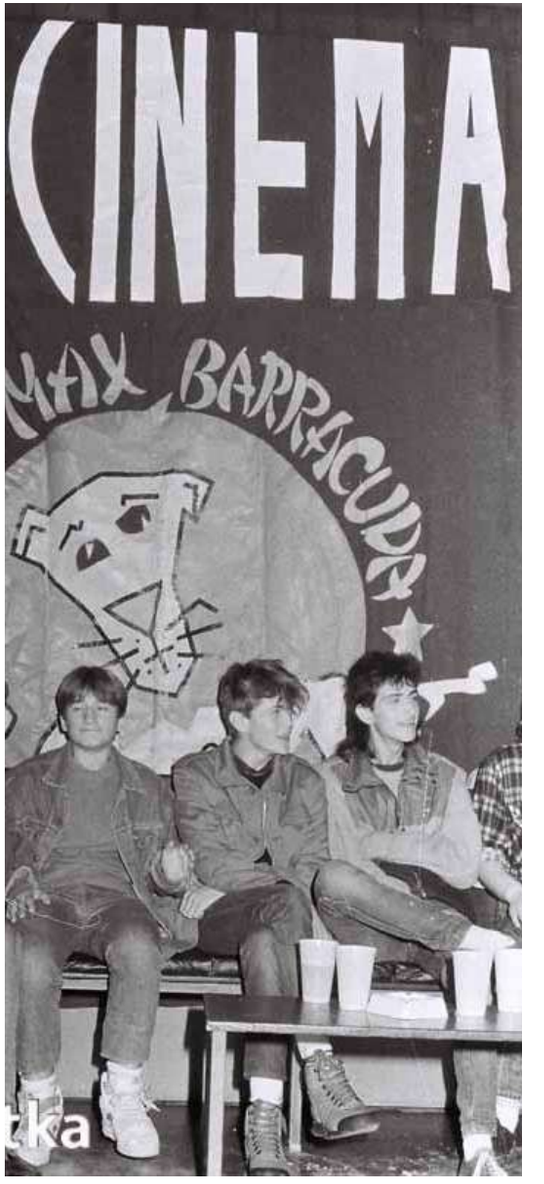

Hrvatski dom u centru

listopad 2020.

Hrvatski dom u centru

Europski socijalni fond: Operativni program Učinkoviti ljudski potencijali 2014.- 2020.

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Europskog socijalnog fonda.